

การสกัดเทอร์ปีนแลคตันจากใบแปะก๊วย

TERPENE LACTONES EXTRACTION FROM *GINKGO BILOBA* LEAVES

กัญญาณาก พุทธานุ
ธนากรดี นาครรณา
แสงเทียน แสรงดี

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเคมีสิ่งแวดล้อม

คณะวิทยาศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2556

การสกัดเทอร์ปีนแลคโตนจากใบแปะก๊วย

TERPENE LACTONES EXTRACTION FROM *GINKGO BILOBA* LEAVES

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเคมีสิ่งแวดล้อม

คณะวิทยาศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วน **สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง** ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ได้ อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ปีการศึกษา 2556

TERPENE LACTONES EXTRACTION FROM *GINKGO BILOBA* LEAVES

Kanyamas Puttanu

Thanaporn Maswanna

Sangtian Sawangdee

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF SCIENCE

IN ENVIRONMENT CHEMISTRY

FACULTY OF SCIENCE

เอกสารนี้เป็นของ KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ่านอธิบายเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ACADEMIC YEAR 2013

หัวข้อโครงการพิเศษ การสกัดเทอร์ปีนแลค โคนจากใบแป๊กเกียว

Terpene lactones extraction from *Ginkgo biloba* leaves

ชื่อนักศึกษา 1. นางสาวกัญญาmac พุทธานุ รหัส 53051148

2. นางสาวชนากรณ์ มาศวรรณา รหัส 53051191

3. นางสาวแสงเทียน แสงวงศ์ รหัส 53051291

ปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา เคมีสิ่งแวดล้อม

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เชิดศักดิ์ มณีรัตนรุ่งโรจน์

คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเคมีสิ่งแวดล้อม ประจำปีการศึกษา 2556

คณะกรรมการสอบโครงการพิเศษ	ลายมือชื่อ
ดร.ธิปัชัย วัฒนวิจารณ์	ธิปัชัย วัฒนวิจารณ์
ดร.เอกรัฐ เดชครวี	เอกรัฐ เดชครวี
ดร.เชิดศักดิ์ มณีรัตนรุ่งโรจน์	เชิดศักดิ์ มณีรัตนรุ่งโรจน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งไว้สำหรับการใช้สิทธิ์ของคณาจารย์ท่านที่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

หัวข้อโครงการพิเศษ การสกัดเทอร์ปีนแลค โตนจากใบแปะก๊วย

Terpene lactones extraction from *Ginkgo biloba* leaves

ชื่อนักศึกษา

1. นางสาวกัญญา นามาศ พุทธานุ รหัส 53051148

2. นางสาวธนารณี มาศวรรณา รหัส 53051191

3. นางสาวแสงเทียน แสงดี รหัส 53051291

ปริญญา

วิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา

เคมีสิ่งแวดล้อม

ปีการศึกษา

2556

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.ธิดา กิตติ มณีรัตนรุ่ง โรจน์

บทคัดย่อ

แปะก๊วย (*Ginkgo biloba*) เป็นพืชสมุนไพรที่ถูกใช้ในทางการแพทย์ทางเลือกให้แก่ผู้ป่วยที่มีอาการด้านต่างๆ ในแปะก๊วยนี้มีสารทุติยภูมิ (secondary metabolite) ที่สำคัญคือสารกลุ่มเทอร์ปีนแลค โตน (Terpene lactones) ซึ่งมี 2 ชนิดคือ Ginkgolide (ซึ่งมี Ginkgolide A,B,C,J และ M) และ Bilobalide โครงการนี้ต้องการพัฒนาวิธีการสกัดสารทุติยภูมิดังกล่าว โดยใช้เทคนิค liquid-liquid extraction หาปริมาณสารสกัดด้วยวิธี HPLC-ELSD จากนั้นวิเคราะห์ผลในเชิงปริมาณ (Semi-Quantitative Analysis) ผลการคัดเลือก solvent ที่ใช้ในการทำ liquid-liquid extraction พบว่า Methanol สกัดสารที่ต้องการได้ในปริมาณสูงสุด โดยมีความบริสุทธิ์เพียง 12.3% อย่างไรก็ได้ Dichloromethane เมี้จสกัดสารที่ต้องการได้ปริมาณน้อยที่สุดแต่มีความบริสุทธิ์สูงที่สุดถึง 87.5% ต่อมาได้ทำการต้มผงใบแปะก๊วยในน้ำ สารละลายน้ำ pH 5-7 และ Ethanol 85.4% เพื่อให้สารที่ต้องการออกมายังชั้นน้ำ จากนั้นทำการสกัดด้วย Dichloromethane พบว่า Ethanol 85.4% จะสกัดได้สารที่ต้องการสูงที่สุด โดยมีความบริสุทธิ์ 15.4% ส่วนการต้มที่เหลือจะทำให้ได้ปริมาณสารสกัดเอกสารนี้เพิ่มน้อยกว่า Ethanol 85.4% ประมาณ 3.4% แต่จะมีความบริสุทธิ์อยู่ในช่วง 64-76% ดังนั้นการทดลองไม่ว่ากรดเป็นกรดฟอฟฟิค หรือกรดไฮดรอกซิค นั้นจะส่งผลต่อการสกัดสารจากใบแปะก๊วยอย่างยิ่ง ควบคู่กับการต้มใน Ethanol 85.4% ที่มีความบริสุทธิ์สูงโดยต้มใบแปะก๊วยกับน้ำแล้วสกัดด้วย Dichloromethane

Title Terpene lactones extraction from *Ginkgo biloba* leaves

Students Kanyamas Puttanu

Thanaporn Maswanna

Sangtian Sawangdee

Degree Bachelor of Science

Major Program Environmental Chemistry

Academic Year 2013

Advisor Dr. Cherdtrakul Maneeruttanarungroj

ABSTRACT

Ginkgo (Ginkgo biloba) is widely used in the alternative medication for the patients. *Ginkgo* leaf has two specific secondary metabolites of Terpene lactones group which are ginkgolide (ginkolide A, B, C, J and M) and bilobalide. The aim of this study is to develop the extraction method of Terpene lactones through liquid-liquid extraction method. The active ingredients were analyzed by HPLC-ELSD as semi-quantitative analysis. Solvent screening showed that ginkgolide and bilobalide can be extracted in the highest amount with the purity of 12% when methanol was used. However, dichloromethane even showed the lowest amount of active ingredients, but showed the highest purity of 87.5%. Next, the ginkgo leaf powder was boiled in water, buffer pH 5-7, and 85.4% Ethanol to allow Terpene lactones distribute in aqueous phase. The boiled filtrate was extracted by dichloromethane. The result showed that Terpene lactones were recovered in the highest yield with only 15.4% purity when boiled in ethanol. The heat conditions showed the lesser portion of 3.4% with the purity of 64-76%. From this study, we propose the convenient and economy method to extract Terpene lactones from *ginkgo* leaf by boiling in water followed by dichloromethane extraction.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากผู้จัดทำได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลผู้มี
พระคุณหลายท่าน ดังนี้

ขอขอบพระคุณ ดร. เชิดศักดิ์ มณีรัตนรุ่ง ใจนน์ อาจารย์ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษที่ได้ให้คำแนะนำ
ให้กำปรึกษาอย่างใกล้ชิดและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขโครงการพิเศษฉบับนี้ให้
มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

ขอขอบพระคุณพี่สุนันท์ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ชุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่คอยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ผลด้วย
เครื่อง HPLC

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ห้องธุรการ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวก ใน
การทำโครงการพิเศษให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และบุคคลในครอบครัว รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ให้
ความช่วยเหลือ และกำลังใจตลอดในการทำโครงการพิเศษ

กัญญานาม พุทธานุ

ธนากรณ์ มาศวรรณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แต่ถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางวิชาการ ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามนำ出去เผยแพร่ในสื่อโซเชียล หรือเว็บไซต์

สารบัญ

หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VII
สารบัญภาพ	VIII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของใบแบบสำรวจ	4
2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของใบแบบสำรวจ	4
2.1.2 ข้อมูลทั่วไปของแบบสำรวจ ที่การศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้	5
2.1.3 สารประกอบเคมีในใบแบบสำรวจ	7

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2 ฤทธิ์ของสารสกัดจากใบแปะกัวย	9
2.2.1 ฤทธิ์ทางชีววิทยา (Biological effect)	9
2.2.1.1 ความผิดปกติและการทำลายของระบบประสาท	9
2.2.1.2 การปรับปรุงการไหลเวียนโลหิต	10
2.2.2 ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา (Pharmacological effect)	11
2.2.2.1 ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ	11
2.2.2.2 ฤทธิ์ยับยั้งการเกาะตัวของเกร็ปเดือด	11
2.2.2.3 ฤทธิ์เพิ่มการไหลเวียนของโลหิตไปยังสมอง	12
2.2.2.4 ฤทธิ์กระตุ้นระบบไหลเวียนของโลหิต	12
2.2.2.5 ฤทธิ์เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้	13
2.2.2.6 ฤทธิ์ยับยั้งการเกิดลิปิดเพอรอกไชด์	13
2.2.2.7 ฤทธิ์ช่วยให้ความจำดีขึ้น	13
2.2.2.8 ฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดหดตัว	13
2.2.2.9 ฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดขยายตัว	13
2.2.2.10 ฤทธิ์เพิ่มการหม่องเห็น	14
2.2.2.11 ฤทธิ์ยับยั้งการເຄື່ອມຂອງສມອງ	14
2.3 ข้อมูลในสัตว์ทดลอง (Pre-clinic evidence)	15

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 2.4 ข้อมูลทางคลินิกและขนาดที่ใช้ต่อวัน หมายเหตุนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์คือ การคำนวณที่ได้มาจากการวิจัยที่ไม่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการอาหารและยา ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม จึงควรใช้กับมนุษย์ได้ก็ต่อเมื่อทางคณะกรรมการอาหารและยาได้รับรองแล้ว

16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	18
3.1 เครื่องมือและอุปกรณ์	18
3.2 ตัวอย่างและสารเคมี	19
3.3 วิธีการทดลอง	20
3.3.1 การแช่ผงใบแปะกົວຍແໜ່ງໃນสารละลายອินทรี ® 19 ชั่วโมง	20
3.3.2 การต้มผงใบแปะกົວຍແໜ່ງໃນสารละลายบັฟເພອຣ໌ ນ້ຳ ແລະ Ethanol 85.4 %	20
3.3.3 การเตรียมสารละลาย Ethanol 85.4 %	21
3.3.4 การเตรียมสารละลายบັຟເພອຣ໌	21
3.3.5 การเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC	22
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	24
4.1 ผลการวิจัย	24
4.2 อภิปรายผล	33
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	38
บรรณานุกรม	41
ภาคผนวก ก HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones	43

เอกสารนี้เป็นภาคผนวกที่ ๖ การคำนวณ Area/g ของ DW และ การคำนวณ Purity ของอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์คือ ๖๕ การคำนวณที่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์คือ ๗๓
ไม่ว่ากรดใดๆ ก็ตามที่มีส่วนประกอบของสารที่มีชื่อว่า (Polarity) ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงสารประกอบหลักของใบแปะก๊วย	7
ตารางที่ 2 แสดงสภาพที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วย HPLC	23
ตารางที่ 3 แสดงน้ำหนักสารสกัดที่ได้ในแต่ละวิธี ก่อนวิเคราะห์ด้วย HPLC	24
ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลคิบของพื้นที่ได้กราฟในแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram	24
ตารางที่ 5 แสดงพื้นที่ได้กราฟในแต่ละ Peak ต่อน้ำหนักใบแปะก๊วยแห้ง 1 กรัม (ตอนที่ 1)	28
ตารางที่ 6 แสดงน้ำหนักสารสกัดที่ได้ในแต่ละวิธีของการทดลองตอนที่ 2	31
ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลคิบของพื้นที่ได้กราฟในแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram	31
ตารางที่ 8 แสดงพื้นที่ได้กราฟในแต่ละ Peak ต่อน้ำหนักใบแปะก๊วยแห้ง 1 กรัม (ตอนที่ 2)	32
ตารางที่ 9 เปรียบเทียบปริมาณของ Terpene lactones จากการสกัดด้วยวิธีต่างๆ	34
ตารางที่ 1.1x แสดงข้อมูลคิบพื้นที่ได้กราฟของแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram	45
ตารางที่ 1.2x แสดงข้อมูลคิบน้ำหนักของสารสกัดทึ้งหมดที่สกัดได้	45
ตารางที่ 1.3x แสดงน้ำหนักสารสกัดใน 50% Ethanol 2 mL (การเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC)	46
ตารางที่ 1.4x แสดงปริมาณของสารสกัด Terpene lactones จาก 50 μ L	46
ตารางที่ 1.5x แสดงน้ำหนักแห้ง (1 g) ในสารสกัด 50 μ L	47
ตารางที่ 1.6x แสดงพื้นที่ได้กราฟในแต่ละ Peak ต่อน้ำหนักใบแปะก๊วยแห้ง 1 กรัม	47
ตารางที่ 2.1x แสดงข้อมูลคิบพื้นที่ได้กราฟของแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram	48
ตารางที่ 2.2x แสดงข้อมูลคิบน้ำหนักของสารสกัดทึ้งหมดที่สกัดได้	48
ตารางที่ 2.3x แสดงน้ำหนักสารสกัดใน 50% Ethanol 1 mL	49
ตารางที่ 2.4x แสดงปริมาณของสารสกัด Terpene lactones จาก 50 μ L	49
ตารางที่ 2.5x แสดงน้ำหนักแห้ง (1 g) ในสารสกัด 50 μ L (เทียบกับน้ำหนักเริ่มต้น 30 g)	50
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์สารสกัดในใบแปะก๊วยโดยใช้ HPLC ต่อไปนี้	50
ตารางที่ 2.6x แสดงพื้นที่ได้กราฟในแต่ละ Peak ต่อน้ำหนักใบแปะก๊วยแห้ง 1 กรัม ประเมินค่า ไม่ว่ากราฟนี้เป็นจุดเดียวหรือหลายจุด ตามที่ต้องการ	51
ตารางที่ 3x แสดง %Area ของแต่ละ Peak จากการทดลองตอนที่ 1	51
ตารางที่ 4x แสดง %Area ของแต่ละ Peak จากการทดลองตอนที่ 2	52

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1A แสดงลักษณะของดินแบะกิว	6
ภาพที่ 1B แสดงลักษณะใบของแบะกิว	6
ภาพที่ 1C แสดงลักษณะผลของแบะกิว	7
ภาพที่ 2A แสดงสูตรโครงสร้างของ Ginkgolide	8
ภาพที่ 2B แสดงสูตรโครงสร้างของ Bilobalide	8
ภาพที่ 3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง pH และ %Recovery	16
ภาพที่ 4 HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones ในสารสกัดมาตรฐาน HERBAL ONE	25
ภาพที่ 5 HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones ที่สกัดโดย Ethyl acetate	26
ภาพที่ 6A HPLC chromatogram ของสารมาตรฐาน Ginkgolide A, B, C, J, BB	27
ภาพที่ 6B HPLC-ELSD chromatograms ของสารตัวอย่าง	27
ภาพที่ 7 HPLC Chromatogram ของ Terpenoids ในสารสกัดมาตรฐาน	27
ภาพที่ 8 แสดงปริมาณของ Terpene lactones ที่สกัดได้ในตัวทำละลายอินทรีเย่แต่ละชนิด	29
ภาพที่ 9 แสดง Purity ของ Terpene lactones ที่สกัดได้ในตัวทำละลายอินทรีเย่แต่ละชนิด	29
ภาพที่ 10 แผนภูมิแสดงปริมาณของ Terpene lactones จากการสกัดในสภาพต่างๆ	32
ภาพที่ 11 แผนภูมิแสดง Purity ของ Terpene lactones จากการสกัดในสภาพต่างๆ	33
ภาพที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Total Terpenoids และ Polarity ของตัวทำละลาย อินทรีเย่	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางยังการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม จึงห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ใบแปะกํายเป็นใบพืชจากต้นแปะกําย (*Ginkgo biloba*) ซึ่งเป็นพืชในวงศ์ Ginkgoaceae ในแปะกํยนั้นเป็นสมุนไพรที่มีการใช้ในประเทศไทยมากกว่า 4,000 ปี โดยใช้เนื้อในเมล็ดเป็นยาช่วยย่อยอาหารอีกทั้งเนื้อในเมล็ดที่จะเทาจะเปลือกออกแล้วนิยมน้ำมาน้ำมันกับน้ำตาลเป็นของหวานหรือคั่วรับประทาน เมื่อต้นศตวรรษที่ 16 ในตำราจีนได้ระบุให้ใช้ข้างจากใบแปะกํยแล้วนำมาสูัดดมเพื่อรักษาโรคหืด ปอด และโรคหัวใจ ต่อมานี้เมื่อ 30 ปีที่แล้วมาจึงได้มีการผลิตยาสารสกัดใบแปะกํยออกจำหน่ายเพื่อรักษาโรคเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด ปัจจุบันสารสกัดใบแปะกํยกำลังเป็นที่นิยมน้ำมามากใช้เป็นยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและเนื่องจากในใบแปะกํยนี้ประกอบไปด้วยสารเคมีมากมายหลายชนิด ซึ่งสารเคมีหลักๆคือ สารเคมีทุติยภูมิ (Secondary metabolite) ซึ่งเป็นสารเคมีในกลุ่มที่ชื่อว่า “เทอร์ปีนแลคตอน (Terpene lactones)” อันประกอบไปด้วยสารสำคัญอยู่ 2 ชนิด คือ Ginkgolide และ Bilobalide สาร Ginkgolide นี้สามารถแยกออกได้เป็น Ginkgolide A, B, C, J และ M ซึ่งชื่อที่แตกต่างกันนี้เนื่องมาจากมีหมู่บ่างหมู่ที่แตกต่างกันแต่โครงสร้างหลักยังเหมือนเดิม โดยสารพวง Ginkgolide จะมีฤทธิ์ยับยั้งการทำงานของ Platelet Activating Factor (PAF) โดยเฉพาะ Ginkgolide B จะมีฤทธิ์เป็น anti-PAF ได้ดีที่สุด ใช้ในการรักษาโรคต่างๆ เช่น asthma, bronchitis, dementia senilis, allergy, cardiac disorders และพวง circulatory system diseases อื่นๆ นอกจากนี้ Ginkgolide A และ B ยังช่วยเพิ่มการไหลเวียนของโลหิตในสมองด้วยส่วน Bilobalide นี้จะมีฤทธิ์ในการรักษาโรคต่างๆ เช่น Encephalopathies, cerebral edemas, demyelinating, neuropathies และ myelopathies และจากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า สารสกัดใบแปะกํยนั้นมีสรรพคุณทางยาและมีประโยชน์มาก ดังนั้นหากเราสามารถพัฒนาวิธีการสกัดสารที่มีเอกสารนี้เป็นแนวทางในการผลิตสารสกัดจากใบแปะกํยได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการรักษาในอุตสาหกรรมการผลิตสารสกัดจากใบแปะกํยได้ เนื่องจากสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการพิเศษนี้จึงเป็นการศึกษาถึงวิธีที่ใช้สกัดสารพวง Terpene lactones อันได้แก่ Ginkgolide และ Bilobalide จากใบแปะก๊วยโดยเปรียบเทียบปริมาณของสารสกัดที่ได้ในแต่ละวิธี

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการพิเศษ

1.2.1 ศึกษาวิธีที่ใช้สกัดสารพวง Terpene lactones ซึ่งได้แก่ Ginkgolide และ Bilobalide จากใบแปะก๊วย

1.2.2 เปรียบเทียบปริมาณของสารสกัดจากใบแปะก๊วยที่ได้ในแต่ละวิธี

1.3 ขอบเขตของโครงการพิเศษ

1.3.1 ศึกษาวิธีการสกัดที่จะให้สาร Ginkgolide และ Bilobalide ออกมายield มากที่สุด โดยทำการทดลอง 2 ตอน ตอนที่ 1 คือการแช่ผงใบแปะก๊วยแห้งในตัวทำละลายอินทรีย์นาน 19 ชั่วโมง โดยตัวทำละลายอินทรีย์ที่ใช้มี 6 ชนิด ได้แก่ Ethanol, Methanol, Dichloromethane, Ethyl acetate, Acetone และ Isopropanol และตอนที่ 2 คือการต้มผงใบแปะก๊วยแห้งในบัฟเฟอร์ pH 5, pH 6, pH 7, น้ำ และ Ethanol 85.4%

1.3.2 ตรวจสอบและคำนวณปริมาณของสาร Ginkgolide และ Bilobalide โดยใช้เทคนิค HPLC (High Performance Liquid Chromatography) โดยที่มี ELS (Evaporative Light Scattering) เป็น Detector

1.3.3 เปรียบเทียบปริมาณของสารสกัดที่ได้จากการทดลองตอนที่ 1 โดยเลือกสารละลายอินทรีย์ที่สกัดได้ดีที่สุดมาใช้ในการทดลองตอนที่ 2 เพื่อนำมาใช้สกัดและกำจัด impurity โดยใช้เทคนิค liquid-liquid extraction

1.3.4 เปรียบเทียบปริมาณของสารสกัดที่ได้จากการทดลองตอนที่ 1 และ 2 เพื่อวิเคราะห์ดูว่าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่หน่วยงานพอกยานหานาน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้าไม่ว่ากรณีหน้างานใดก็ตามที่เป็นเหตุผลทางกฎหมาย เนื่องจากทางทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย คำนึงถึงปริมาณและความบริสุทธิ์ของสารสกัดที่ได้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 สามารถสกัดเอาสาร Ginkgolide และ Bilobalide ออกมากจากใบแปะก๊วยได้
- 1.4.2 เปรียบเทียบได้ว่าวิธีใดที่จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากที่สุด
- 1.4.3 สามารถที่จะนำไปเป็นแนวทางเพื่อประยุกต์หรืออนำไปต่อ�อดใช้ในเชิงอุตสาหกรรมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของใบแปะก๊วย

2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของใบแปะก๊วย

แปะก๊วยหรือ *Ginkgo biloba* เป็นพืชในวงศ์ Ginkgoaceae ต้นแปะก๊วยมีถิ่นกำเนิดอยู่ในแคนตาลูปออกเชีย ได้ชื่อว่าประเทกจิน และเป็นพืชชนิดเดียวในวงศ์ Ginkgoaceae ที่หลงเหลืออยู่จากยุค Cretaceous เมื่อประมาณ 80 ล้านปีมาแล้ว และเชื่อว่าเป็นพืชที่เก่าแก่ที่สุดในโลกชนิดหนึ่ง

จากหลักฐานทางโบราณคดีเข้าใจว่าพืชในตระกูล *Ginkgo* เริ่มอุบัติขึ้นในโลกเมื่อราว 180 ล้านปีในยุคจูราสิกซึ่งเป็นยุคที่ไดโนเสาร์เพื่องฟู ในยุคหนึ่งมีพืชตระกูลนี้ถึง 4 ชนิดด้วยกัน และมีการกระจายตัวอย่างกว้างขวางทั่วในซีกโลกตอนเหนือและบางส่วนของซีกโลกทางตอนใต้ แต่การเปลี่ยนแปลงของคืนฟ้าอากาศที่หนาวเย็นลงอย่างมากประกอบกับภัยธรรมชาติอย่างน้ำแข็ง (Glacier) เมื่อประมาณ 2 ล้านปีที่แล้วมาเป็นสาเหตุให้พันธุ์พืชหลายชนิดสูญหายไปจากพื้นโลก รวมทั้งพืชตระกูล *Ginkgo* อีกด้วย กงเหลือเพียงแปะก๊วยเพียงชนิดเดียวเท่านั้น ซึ่งพบหลงเหลืออยู่ในประเทศไทยแต่ก็ยังเป็นพืชที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ โดยพบอยู่ในธรรมชาติเพียงไม่กี่ต้น กายหลังจึงได้มีการนำต้นแปะก๊วยไปปลูกในประเทศไทยซึ่งเป็นภูมิภาคตามแนวถนนและในสวนสาธารณะทั่วๆไปทั้งในยุโรปและอเมริกา (เชิดศักดิ์, 2545)

การนำไปแปะก๊วยมาใช้ทางยาเพิ่งเริ่มนี้ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1436 ในสมัยราชวงศ์หมิง และต่อมาในแปะก๊วยก็ถูกนำมาใช้ในการแพทย์อย่างแพร่หลายในแคนตาลูป ส่วนในสหรัฐอเมริกาในแปะก๊วยคือ 1 ใน 10 สมุนไพรยอดนิยมที่ถูกนิยมนำไปใช้เป็นอาหารเสริมอย่างกว้างขวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ การค้า ในปี ค.ศ. 1980 ประเทศไทยมีการนำสารสกัดจากใบแปะก๊วยมาใช้ในการบำรุงรักษา ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ออกทั้งห้ามให้คัดแปลงอาหาร และต้องอ้างถึงเอกสารทุกครั้งที่นำใบไปใช้ ภาวะบกพร่องของสมองในส่วนซีรีบรัม มีการทดลองกับผู้ป่วยที่มีอาการบกพร่องเรื้อรังของสมอง

ส่วนซีรีบัมและหลอดเลือด พบร่วมกับภาวะหัวใจล้มเหลว การพัฒนาทางด้านความจำ ความคิด นอนหลับได้ลำบาก ส่วนผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์นั้นในสหรัฐอเมริกาในเบรคกี้สูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางเพื่อเป็นยาต้านการดังกล่าว โดยมีการทดลองในปี ค.ศ. 1994 ทดลองให้ใบเบรคกี้ กับกลุ่มผู้ป่วยอัลไซเมอร์ พบร่วมกับภาวะความจำและสมาร์ทได้ดีขึ้น

ในปี ค.ศ.1996 ได้มีการพบว่า ใบเบรคกี้มีประสิทธิภาพช่วยป้องผู้ที่มีอาการ AMS (Asthma & Acute Mountain Sickness) หรือภาวะร้อนที่มีผลต่อการหายใจขณะเดินสูง ส่วนคนในกลุ่มที่ประสบปัญหาหูอื้ออยู่เป็นประจำ การรับประทานอาหารที่ทำจากใบเบรคกี้ยังช่วยลดภาวะหูอื้อได้อีกด้วย (เช็ดศักดิ์, 2545)

ในปี ค.ศ.1998 ได้มีการทดลองเกี่ยวกับสรรพคุณทางยาในการรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของเส้นเลือดดำ โดยให้ผู้ที่มีอาการปวดหลังจากการเดินรับประทานใบเบรคกี้ทำให้พบว่าใบเบรคกี้มีส่วนช่วยลดอาการปวดได้จริงทั้งยังทำให้เดินได้ในระยะทางที่ไม่เคยเดินได้มาก่อนอย่างมาก (www.ego.co.th/2006/health02.php, เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2556)

ในปี ค.ศ.2003 Ahlemeyer และ Kriegstein ได้ทดลองนำสารสกัดใบเบรคกี้มาใช้ในการรักษาโรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's disease) พบร่วมกับความสามารถที่จะรักษาโรคอัลไซเมอร์ได้โดยจะไปยับยั้งการสะสมของอนุมูลอิสระและยับยั้งการตายของเซลล์

ในปี ค.ศ.2006 ได้มีการพบว่าสารสกัดใบเบรคกี้มีประสิทธิภาพในการป้องกันความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง (CNS disorders) (Po-Chuen Chan, 2007:211-244)

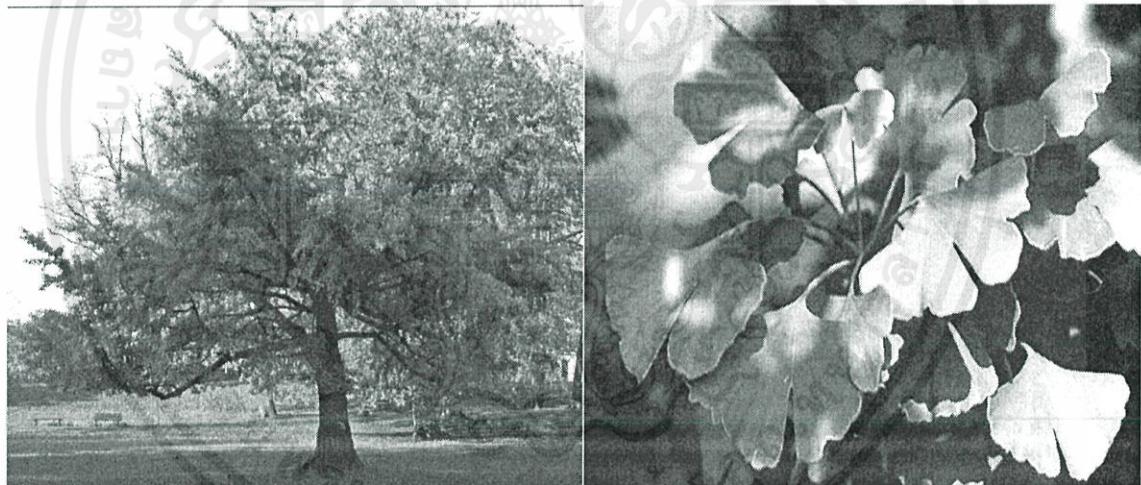
และในปัจจุบันสารสกัดมาตรฐานจากใบเบรคกี้ได้ถูกนำมาใช้ในทางการแพทย์ และกำลังเป็นที่นิยมนำมาใช้เป็นยาและผลิตภัณฑ์อาหารเสริมซึ่งมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย

2.1.2 ข้อมูลทั่วไปของใบเบรคกี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้างคราว ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม แม้ใบเบรคกี้เป็นพืชวงศ์ Ginkgoaceae จำพวก Gymnospermae ก็ตามที่อยู่ในกลุ่มพืชที่แตกต่างจากไม้ดอกทั่วๆ ไปโดยดอกตัวเมียจะมีไข่ (Ovule) ที่ปราศจากสิ่งห่อหุ้ม แบรคกี้มีชื่อ

วิทยาศาสตร์คือ *Ginkgo biloba* และมีชื่อสามัญคือ *Salisburya adiantifolia*, *Maidenhair tree*, *Forty-coin tree*, *Pai Kuo Yeh*(Chinese)(www.thaiherbinfo.com/knoeledge-herb.php?id_herb=19, เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2556)

ต้นแป๊ก กิวยเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ซึ่งอาจจะมีความสูงได้ถึง 40 เมตรต้นที่โตเต็มที่อาจมีเส้นรอบวงถึง 7 เมตรในเป็นใบเดียว ลักษณะคล้ายพัด กว้าง 5-10 เซนติเมตร ก้านใบยาว ใบแก่เมื่อรอยหักแล้วตกราก ใบออกเวียนสลับกันหรือออกเป็นกระดูกตามปลายกิ่ง เส้นใบนานกันจำนวนมาก ในอ่อนมีสีเขียวอ่อน เปลี่ยนเป็นสีเขียวเข้มเมื่อโตเต็มที่ในที่สุดจะเป็นสีเหลืองทองในฤดูใบไม้ร่วง ดอกจะแยกเพศคือดอกตัวผู้และดอกตัวเมียจะอยู่คนละต้น ดอกตัวผู้ออกเป็นช่อข้าง ตัวนดอกตัวเมียออกเป็นกระดูกตรงปลายกิ่งประกอนด้วยก้านดอกยาวและปลายยอดจะมีใบซี่งปราศจากสิ่งห่อหุ้ม 2 อัน ต้นแป๊ก กิวยจะออกดอกในฤดูใบไม้ผลิ

ภาพที่ 1A แสดงลักษณะของต้นแป๊ก กิวย

ภาพที่ 1B แสดงลักษณะใบของแป๊ก กิวย

(<http://www.ginkgo-biloba.fr/photos.html>, เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2556)

ในต้นที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปจะจะกลมรียาวประมาณ 2-3 เซนติเมตรและมีสีเหลือง เปลือกออกสารนี้เป็นชั้นนอกห่อหุ้มด้วยเนื้อที่มีกลิ่นเหม็นภายในมีเม็ดครูปกลมรี มีเปลือกแข็งหุ้มนี้อยู่ในเม็ดมีสีเหลืองร้าวไม่ว่ากรดจางน้ำสีเขียวเข้มที่มีกลิ่นเหม็นภายในห้องเยื่อหุ้มเนื้อในเม็ดมีสีเหลืองร้าวอยู่รับประทานได้ (เอมอร และ วีนา, 2542:3-11)

ภาพที่ 1C แสดงถักรักษณะผลของแป๊กวย
<http://www.ginkgo-biloba.fr/photos.html>, เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2556)

2.1.3 สารประกอบเคมีในแป๊กวย

ใบแป๊กวยประกอบไปด้วยสารเคมีมากมายหลายชนิด โดยสารประกอบเคมีกลุ่มหลักๆ ซึ่งแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสารประกอบหลักของใบแป๊กวย (Po-Chuen Chan, 2007:213)

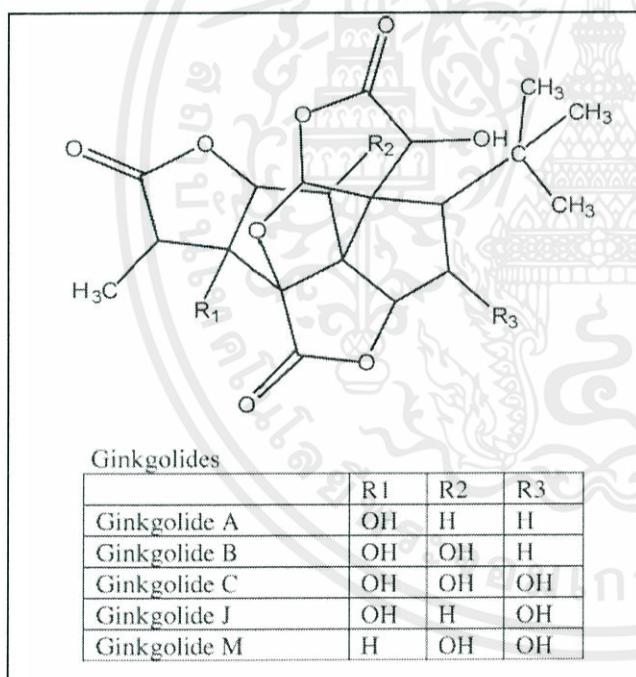
Table 1: The main constituents of *Ginkgo biloba* leaves

Class	Major chemical constituents
Terpenoids	Diterpenes: ginkgolides A, B, C, J (M is found in the root) Sesquiterpene: bilobalide Triterpenes: sterols
Flavonoids (flavone, flavonol glycosides, and aglycones)	kaempferol, quercetin, isorhamnetin, rutin, luteolin, delphidion, myricetin
Biflavonoids	Sciadopitysin, ginkgetin, isoginkgetin, amentoflavone, bilobetin, 5'-methoxybilobetin
Organic acids	Benzoic acid derivatives (ginkgolic acid), N-containing acids
Polyprenols	di-trans-poly-cis-octadecaprenol
Others	waxes, steroids, 2-hexenal, cardanol, sugars, catechins, proanthocyanidins, phenols, aliphatic acids, rhamnose

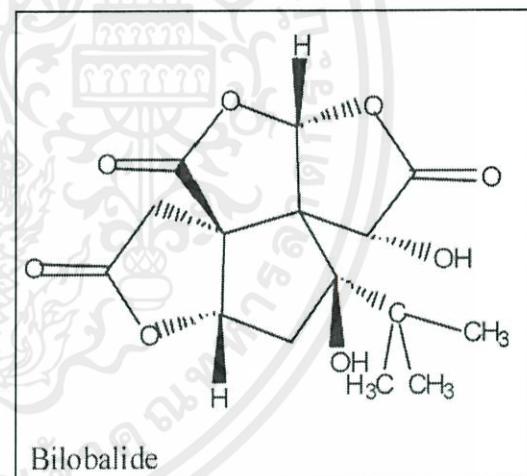
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นสำหรับการใช้งานภายในมหาวิทยาลัยและห้ามนำไปใช้ประโยชน์อันการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ออกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา

โดยสารประกอบจำพวก Diterpene terpenoids หรือ Diterpene lactones ที่สำคัญคือ Ginkgolide และ Bilobalide สำหรับ Ginkgolide ซึ่งแสดงโครงสร้างจะแสดงดังภาพที่ 2A สารประกอบประเภท Diterpene lactones จะมีการบอนอะตอนอยู่ 20 อะตอน โดยสาร Ginkgolide นี้สามารถแยกออกได้เป็น Ginkgolide A, B, C, J และ M ซึ่งซึ่งซึ่งที่แตกต่างกันนี้เนื่องมาจากการมีจำนวนและตำแหน่งของหมู่ฟังก์ชัน Hydroxyl ที่แตกต่างกันแต่โครงสร้างหลักยังเหมือนเดิม

ส่วนโครงสร้างของ Bilobalide ดังแสดงในภาพที่ 2B ซึ่ง Bilobalide นั้นเป็นสารประเภท Sesquiterpene lactones จะมีอะตอนของคาร์บอนอยู่ 15 อะตอน ทั้ง Ginkgolide และ Bilobalide เป็นสารประกอบเคมีที่สำคัญที่ทำให้ใบแบะก็วยมีฤทธิ์ทางชีววิทยาและเภสัชวิทยา (Po-Chuen Chan, 2007:211-244)

ภาพที่ 2A แสดงสูตรโครงสร้างของ Ginkgolide

ภาพที่ 2B แสดงสูตรโครงสร้างของ Bilobalide

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสกัดสารจากใบแปะก๊วยในทางการค้าจะใช้ water-acetone หรือ water-ethanol ในการสกัดสารจากใบแปะก๊วยและในสารมาตราฐานนี้จะมี Flavonoids เป็นส่วนประกอบหลัก โดยทั่วไปในสารมาตราฐานสารสกัดใบแปะก๊วยจะมี flavonoid glycosides 22-27% terpene lactones 5-7% (มี Ginkgolide A, B, C 2.8-3.4 % และ Bilobalide 2.6-3.2 %) และ ginkgolic acid น้อยกว่า 5 mg / kg (5 ppm) ซึ่ง ginkgolic acid นี้เป็นสารพิษ ถ้าร่างกายดูดซึมน้ำมันจะทำให้ร่างกายกระเพาะอาหารและลำไส้ปวดหัว วิงเวียนศีรษะ ถ้าหากสัมผัสสกุกผิวนังจะทำให้เกิดอาการระคายเคืองและเกิดอาการแพ้ นอกจากนั้นแล้วในใบแปะก๊วยยังมีอนุพันธ์ของ Alkylphenol และ Alkylbenzoic ซึ่งสารเหล่านี้สามารถที่จะทำให้เกิดอาการแพ้มีพิษต่อระบบภูมิคุ้มกันโรค และคุณสมบัติอื่นๆที่ไม่เป็นที่ต้องการ ดังนั้นในสารสกัดใบแปะก๊วยโดยทั่วไปจะมีการกำจัดสารนี้ออกไปด้วย (Po-Chuen Chan, 2007:211-244)

2.2 ฤทธิ์ของสารสกัดใบแปะก๊วย

2.2.1 ฤทธิ์ทางชีววิทยา (Biological effects)

สารสกัดใบแปะก๊วย (*Ginkgo biloba* leave extract) จะออกฤทธิ์ผ่านหลายๆกลไก เช่น anti-oxidation effect, anti-PAF (platelet activating factor), Signal transduction และยับยั้งการสังเคราะห์กลูโคคอร์ติค็อยด์ การออกฤทธิ์ของสารสกัดใบแปะก๊วยจะเกิดผ่านการรวมกันของกลไก 1 กลไกหรือมากกว่านั้น เช่น สารประกอบฟลาโวนอยด์ที่เชื่อกันว่าจะสามารถป้องกันการเปรอะบางของเส้นเลือดฟ้อยเป็นสารต้านอนุมูลอิสระที่ช่วยต้านการอักเสบและยังเป็นตัวจับอนุมูลอิสระ (free radical) อีกด้วย (Po-Chuen Chan, 2007) ฤทธิ์ทางค้านชีววิทยาอื่นๆมีดังนี้คือ

2.2.1.1 ความผิดปกติและการทำลายของระบบประสาท (Neurological Disorders and Neural Damage)

ตามรายงานวิชาการหลายฉบับได้มีการกล่าวไว้ว่าถึงฤทธิ์ของใบแปะก๊วยว่ามีผลต่อกระบวนการเลือดสารนี้เรียนรู้และความจำอีกทั้งยังช่วยลดความแก่ในมนุษย์ได้อีกด้วย ปริมาณที่ใช้รับประทานคือไม่ว่าครั้งละโดยทั่วไปคือ 240 mg ของ GBE-761 (*Ginkgo biloba* leave extract-761) สารสกัดใบแปะก๊วยจะมีประสิทธิภาพทั้งในคนที่เริ่มมีอายุและคนที่ชราแล้วซึ่งมีสติปัญญาเริ่มเสื่อมโดยโดยถือว่าเป็นอัลไซ

เมอร์อิกประเททหนึ่ง โดยใบแพะกี้สามารถที่จะลดการผลิตคอร์ติโคสเตอรอยด์ (Corticosteroid production) ซึ่งจะปรับปรุงการไหลเวียนของเลือดเข้าสู่สมอง เพิ่มการนำกลูโคสไปใช้ประโยชน์ การผลิต ATP (ATP production) และมีผลต่อกระบวนการเมtabolismของไขมันในโถคอนเดรีย (mitochondrial metabolism)

ตามรายงานของ Winter ได้มีการนำสารสกัดใบแพะกี้ไปทดสอบกับหนูในปริมาณ 100 mg/kg/วัน โดยการให้ทางปากเป็นเวลา 4-8 สัปดาห์ ปรากฏว่าหนูมีความจำและมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น (Winter, 1991:119-140) ส่วนในรายงานของ Cohen-salmon และคณะ ที่ได้มีการทดลองใช้สารสกัดใบแพะกี้กับหนูเข่นกัน โดยให้สารสกัดใบแพะกี้ทางปากในปริมาณ 40 mg/kg/วัน เป็นเวลา 1-3 สัปดาห์ ผลปรากฏว่าหนูมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้นในช่วงที่มีอายุน้อยๆ (6 เดือน) และช่วงที่มีอายุมากๆ (22 เดือน) ถึงแม้ว่าในรายงานส่วนใหญ่จะมีการแสดงให้เห็นเสมอว่าใบแพะกี้มีฤทธิ์ที่สามารถป้องกันผลกระทบจากการที่ระบบประสาทถูกทำลาย ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันระบบประสาท ทั้งจากการกระทำโดยตรงกับเซลล์ประสาทและการทางอ้อมจากการปรับการไหลเวียนของเลือดและสารต้านอนุมูลอิสระซึ่งข้อมูลนี้ยังไม่แน่ชัด

Krieglstien และเพื่อนร่วมงาน ระบุว่า Bilobalide และ Ginkgolide A, B ช่วยลดพื้นที่ของเนื้อร้ายจากการที่โลหิตอุดตันบนพื้นผิวสมองในหนู เนื้อร้ายจึงถูกจัดการก่อนที่จะไปอุดตันเส้นเลือดในสมอง เมื่อสารสกัดใบแพะกี้ถูกฉีดเข้าไปในหนู สมองส่วนหน้าและสมองส่วนกลางที่ขาดเดือดก็จะมีการไหลเวียนของโลหิตที่ดีขึ้น (Krieglstein J, 1995:39-41) แต่การป้องกันระบบประสาท (Neuroprotection) ยังไม่ได้ถูกตั้งข้อสังเกต (Houghton, 1994:122-124)

2.2.1.2 การปรับปรุงการไหลเวียนโลหิต (*Improvement of blood flow*)

สารสกัดใบแพะกี้สามารถช่วยปรับปรุงการไหลเวียนของเลือดโดยตรงโดยการไปเพิ่มจำนวนเซลล์เม็ดเลือดแดงและการตอกตะกอนของเม็ดเลือดแดง ดังนั้นจึงสามารถที่จะช่วยปรับปรุงการไหลของเซลล์และความหนาแน่นของเลือด การที่สารสกัดใบแพะกี้ไปมีผลต่อหลอดเลือดจะเกิดขึ้นได้จากต้องมีตัวกลางโดยผ่าน Endothelium – derived relaxing factor (EDRF) เอกสารนี้สันนิษฐานว่าสารตัวกลางนั้นน่าจะเป็นไนตริกออกไซด์ (NO) ซึ่งในไนตริกออกไซด์จะช่วยผ่อนคลายร้าไม่ว่ากรดไฮยาลูโรนิกด้วย เชลล์ผนังของหลอดเลือด นอกจากร้านแล้วไนตริกออกไซด์ยังเป็นตัวยับยั้งการปลดปล่อย Prostacyclins จากเซลล์เพาะเลี้ยง Endothelium ของวัวอีกด้วย การกำจัดไนตริกออกไซด์ พบร่วมกับสาร

สารสกัดใบแบะกี้วัยสามารถที่จะไปมีผลต่อ Prostacylins อย่างไรก็ตามอนุมูลอิสรของไนตริกออกไซด์ที่มากเกินไปก็อาจจะเป็นปัจจัยที่เป็นอันตรายและสามารถที่จะไปมีผลทำให้เกิดความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง (Central nervous system ;CNS) (Dubey AK, 2004:225-229)

Bastia netto และคณะได้ข้อสรุปว่าสารสกัดใบแบะกี้วัยสามารถที่จะป้องกันและช่วยเหลือ hippocampal ในการต่อต้านพิษของไนตริกออกไซด์และความสามารถในการช่วยต่อต้านพิษของไนตริกออกไซด์ไม่ใช่แค่เพราคุณสมบัติการต่อต้านอนุมูลอิสรของสารประกอบฟลาโวนอยด์เท่านั้นแต่ยังเป็นเพราะความสามารถในการเป็นตัวขับยับ止ไนตริกออกไซด์โดยการกระตุ้นกิจกรรมของ PKC (Protein kinase C activity) (Bastianetto S, 2000:1882-1896)

2.2.2 ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา (Pharmacological effect)

สารสกัดใบแบะกี้วัยมีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยามากมาย โดยมีการศึกษาทั้งในสัตว์ทดลองและในคน ไว้เป็นจำนวนมาก แต่ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาที่สำคัญและมีการนำมาใช้ทางคลินิก ได้แก่

2.2.2.1 ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสร (Antioxidant activity)

ฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสรของออกซิเจนเป็นผลมาจากการกลุ่มฟลาโวนอยด์ ซึ่งมีอยู่กว่า 20 ชนิดในใบแบะกี้วัย จากการศึกษาฤทธิ์ของสารสกัดรูปแบบต่างๆ เช่น สารสกัดแอลกอฮอล์ 100% สารสกัดอะซิโตน 90% พบร่วมกันแล้วนี้มีฤทธิ์ในการยับยั้ง lipid peroxidation ซึ่งเหนี่ยวนำโดย hydrogen peroxide มีการลดปริมาณการผลิตอนุมูลอิสรอีกทั้งยังป้องกัน LDL จาก oxidative damage และป้องกันเม็ดเลือดแดงจาก oxidative damage ทั้งในเซลล์เพาะเลี้ยง สัตว์ทดลองและในคน นอกจากนี้สารสกัด GBE-761 (Ginkgo biloba leave extract) ยังสามารถป้องกันจอตา (retina) จาก lipid peroxidation ได้อีกด้วย (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.2 ฤทธิ์ยับยั้งการเกาะตัวของเกร็ดเลือด (Antiplatelet aggregating activity)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่หันมาใช้งานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม แต่สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนี้ ขอสงวนสิทธิ์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า Ginkgolide B เป็นสารที่มีฤทธิ์ยับยั้ง PAF (platelet aggregating factor) ซึ่งสาร PAF มีบทบาทสำคัญในการลดการเกาะตัวของเกร็ดเลือด เมื่อเกิดลิ่มเลือดหรือปัจจิตริยาการบวมและการแพ้ จาก

การทดลองให้สารสกัดเออทานอล 30% ของใบแปะกํายแก่ผู้ป่วย 2 ราย พบร่วมกับผลทำให้ bleeding time เพิ่มขึ้น

จากการศึกษาในคนโดยใช้สาร Ginkgolide B (BN 52021) ซึ่งเป็นสารที่มีฤทธิ์แรงที่สุดในกลุ่ม กิงโกราโนล พบว่าต้องให้ในขนาด 120-240 มก./กก. ในแต่ละวัน จึงจะเห็นผลในการต้าน PAF และ แปะกํายจะไม่มีผลต่อการจับตัวของเกรดเลือดที่เหนียวนำด้วย ADP หรือสารอื่นๆ (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.3 ฤทธิ์เพิ่มการไหลเวียนของโลหิตไปปั๊บสมอง (Enhancement of cerebral blood flow)

สารสกัดใบแปะกํายด้วยเออทานอล 30% และ 100% ในขนาด 120-300 มก./คน/วัน เป็นเวลา 4-12 สัปดาห์ มีผลในการเพิ่มปริมาณโลหิตที่ไปเลี้ยงสมองทำให้อาการต่างๆที่เกิดจากโลหิตไป เลี้ยงสมองไม่พอ (Cerebral insufficiency) ดีขึ้นภายใน 4 สัปดาห์ และหลังจากให้สารเป็นเวลา 12 สัปดาห์ อาการของผู้ป่วยดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ได้รับยาหลอก การศึกษาผลของสารสกัด LI 1370 ในผู้ป่วยที่มีอาการโลหิตไปเลี้ยงสมอง ไม่เพียงพอจำนวน 90 คน ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 62.7 ปี โดยให้สารสกัด 150 มก./วัน เป็นเวลา 12 สัปดาห์ พบร่วมผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความจำดีขึ้น ระยะเวลาของความตั้งใจ (attention span) ในการทำงานเพิ่มขึ้น ความสามารถในการทำงานต่างๆที่ต้องใช้การปรับตัว และการตัดสินใจที่รวดเร็วดีขึ้นแต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่างจะเห็นผลหลังสัปดาห์ที่ 6 (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.4 ฤทธิ์กระตุ้นระบบไหลเวียนของโลหิต (Circulation stimulation)

สารสกัดด้วยอะเซติโนน และเออทานอล 100% ของใบแปะกํยมีผลในการกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต เมื่อฉีดสารละลาย 50, 100, 150 และ 200 มก.ของสารสกัด GBE 761 เข้าทางเส้นเลือดดำ ในคนไป 42 คน พบร่วมสามารถเพิ่มการไหลเวียนของโลหิตที่ผิวนังได้ โดยฤทธิ์จะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนกับปริมาณสารสกัดที่ให้

จากการศึกษาผู้ป่วยที่เป็นโรคเส้นเลือดแดงส่วนปลายอุดตัน จำนวน 60 คน โดยให้สารสกัด GBE 761 ปริมาณ 40 มก. วันละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 24 สัปดาห์ พบร่วมสารสกัดดังกล่าวช่วยให้ผู้ป่วยสามารถเดินได้ไกลขึ้น (เชิดศักดิ์, 2545) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สรุปงานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้างการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำไปคัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2.5 ฤทธิ์เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ (Learning enhancement)

การทดลองให้สารสกัดอะซิโตน-น้ำ (1:1) ของใบแปะกํวยในขนาด 50 มก./กг. ในหนูขาวพบว่าหนูสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นเมื่อให้สารสกัดก่อนการทดสอบ ส่วนสารสกัดเออทานอล 95% ในขนาด 100 มก./กг. ให้แก่หนูถีบจักร พบร่วมกับสารสกัดอะซิโตน 95% ที่เรียนรู้ได้ (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.6 ฤทธิ์ยับยั้งการเกิดลิปิดเพอรอกไซด์ (Lipid peroxide formation inhibition)

จากการทดสอบฤทธิ์ของสารสกัดเออทานอล 30% ของใบแปะกํวยกับเชลล์เลี้ยงของเชลล์บุฟนังหลอดเลือดแดงที่ไปยังปอด พบร่วมกับสารสกัดลิปิดเพอรอกไซด์ซึ่งเหนี่ยวแน่น้ำด้วย tert-butylperoxide ได้ (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.7 ฤทธิ์ช่วยให้ความจำดีขึ้น (Memory enhancement effect)

สารสกัด น้ำ-แอลกอฮอล์ในขนาด 40 มก./กг. เมื่อฉีดเข้าช่องห้องของหนูถีบจักร ช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้และความจำของสัตว์ทดลอง นอกจากนี้การให้สารสกัดเออทานอล 100% ในขนาด 120-240 มก./วัน แก่ผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's disease) พบร่วมกับมีผลต่อ cognitive function ของผู้ป่วยทำให้การรับรู้ดีขึ้น เมื่อให้สารสกัดเออทานอล 30% ในขนาด 320 มก./คน แก่ผู้ป่วยสูงอายุ 18 คน ซึ่งมีอาการความจำเสื่อมเนื่องมาจากความชรา พบร่วมกับสารสกัดดังกล่าวสามารถช่วยให้ความจำของผู้ป่วยดีขึ้น (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.8 ฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดหดตัว (Vasoconstrictor activity)

สารสกัดใบแปะกํวย 30% เออทานอล เมื่อให้รับประทานในขนาด 320 มก./คน ร่วมกับสารสกัดโสมในอัตราส่วน 3:5 (แปะกํวย 3 ส่วนต่อโสม 5 ส่วน) พบร่วมกับมีผลทำให้หลอดเลือดหดตัว โดยวัดจากความดันโลหิต 1 ชั่วโมงหลังจากให้ยา (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.9 ฤทธิ์ทำให้หลอดเลือดขยายตัว (Vasodilator activity)

เมื่อให้สารสกัดใบแปะกํวยด้วย 30% เออทานอลทางหลอดเลือดดำอย่างช้าๆ ในขนาดค้าไม่ว่าครั้งละ 25 มล./คน แก่ผู้ป่วย 15 คนซึ่งมีแผล (lesion) ที่เส้นเลือดแดงน้อกกะโหลกศีรษะ แล้วทำการวัดการไหลเวียนของเลือดที่ผิวนังที่ส่วนมือและเท้า พบร่วมกับมีผลลดความดันโลหิต 10-15%

2.2.2.10 ฤทธิ์เพิ่มการมองเห็น (*Visual improvement*)

การให้สารสกัด 90% เอothanol ทางปากแก่ผู้ป่วยที่มีอาการ senile macular degeneration ซึ่งอาจทำให้ตาบอดได้นั้น พบว่าสามารถทำให้การมองเห็นระยะยาว และระยะมองเห็น (visual field) ของผู้ป่วยดีขึ้น นอกจากนี้การให้สารสกัดแบบกัวยแก่ผู้ป่วยเบาหวานที่มีอาการเสื่อมของจอตาระยะเริ่มแรกเป็นเวลา 6 เดือน พบว่าผู้ป่วยสามารถมองเห็นได้ดีขึ้น (เชิดศักดิ์, 2545)

2.2.2.11 ฤทธิ์ขับขังการเสื่อมของสมอง (*Antidementia activity*)

การให้สารสกัดใบแปะกัวยด้วย 30% เอothanol (LI 1370) ทางปากในขนาด 150 มก./วัน ในผู้ป่วยอายุ 57-76 ปี ซึ่งมีอาการทางสมอง จำนวน 50 คน พบว่าอาการทางสมองของผู้ป่วยดีขึ้นหลังจากให้ยา 3 สัปดาห์ และอาการโดยรวมดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนหลังจากให้ยาติดต่อ กัน 6 สัปดาห์

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าสารสกัดจากใบแปะกัวยมีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยามากมาย สารสกัดใบแปะกัวยที่นำมาใช้ในการผลิตยาและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีจำหน่ายในห้องคลาดส่วนใหญ่จะเป็นสารสกัดที่มีปริมาณสารสำคัญคือ สารกลุ่มฟลาโวนอยด์ร้อยละ 24 และสารกลุ่มเทอร์ปีนร้อยละ 6 (เชิดศักดิ์, 2545)

สารสกัดใบแปะกัวยที่อยู่ใน monograph ในเภสัชตำรับของชาวเยอรมัน และได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการด้านยาสมุนไพรของประเทศเยอรมันนี ได้แก่ สารสกัดอะเซโตน-น้ำจากใบแปะกัวยเนื่องจากสารสกัดนี้ผ่านการศึกษาวิจัยทางคลินิก ต่อมาในปี 1997 คณะกรรมการฯ ได้กำหนดไว้ใน monograph ของสารสกัดใบแปะกัวย ให้มีปริมาณของ ginkgolic acid ได้สูงสุด 5 ppm สารสกัดใบแปะกัวยใน monograph ดังกล่าว มีชื่อว่า Ginkgo biloba leaf extract มีสัดส่วนของใบต่อสารสกัด 50:1 โดยน้ำหนัก สารสกัดนี้มี glycoside-flavonone 22-27% เทอร์ปีนแลคโตน 5-7% (ได้แก่ ginkgolides A, B และ C ประมาณ 2.8-3.4% และ bilobalide ประมาณ 2.6-3.2%) และ ginkgolic acid ต่ำกว่า 5 ppm สารสกัดดังกล่าวมีคุณสมบัติทางเภสัชวิทยาและพิษวิทยาดังนี้คือเพิ่มความต้านทานการขาดออกซิเจน โดยเฉพาะในเนื้อเยื่อสมอง ยับยั้งอาการบาดเจ็บที่ทำให้เกิดอาการเอกสารนี้เป็นอย่างที่ส่วนได้รับน้ำที่อาจได้รับเพื่อเพิ่มความต้านทานให้กับโรคต้อกระจก ไม่ว่ากรดไขมันสัมภาระที่ต้องมีต่อต้านการเรียนรู้ เพิ่มความดันโลหิต ยับยั้งกลไกการแข็งตัวของเลือด โดยยับยั้ง PAF (platelet activating factor) ยับยั้งอนุมูลออกซิเจนที่เป็นพิษ (ฟลาโวนอยด์เป็นสารที่แสดงคุณสมบัตินี้) ปกป้องเส้นประสาท (Neuroprotective effect) ค่า

LD₅₀ ในหนู (mouse) เมื่อให้ทางปากเท่ากับ 7,725 มก./กก.นน.ตัว และเมื่อฉีดเข้าหลอดเลือดดำเท่ากับ 1,100 มก./กก.นน.ตัว ไม่พบผลที่ทำให้เกิดการก่อภัยพันธุ์ (mutagen) หรือทำให้เกิดมะเร็ง (carcinogen) และไม่เป็นพิษต่อระบบอวัยวะสืบพันธุ์ (เชิดศักดิ์, 2545)

2.3 ข้อมูลในสัตว์ทดลอง (Preclinic evidence)

สารสกัดจากใบแปะก๊วยที่มี bilobalide เมื่อรับประทานหรือฉีดเข้าช่องท้อง (intraperitoneal) ยังบ่งอาการบวมของสมองในสัตว์ทดลองต่างๆ ที่ถูกกระตุนให้สมองบวมด้วย triethyl zinc chloride ความต้านทานต่อภาวะการขาดออกซิเจนของสมองจะเพิ่มขึ้น สารสกัดที่มี ginkgo-type lactone และ flavonol glycoside ใช้รักษาอาการสมองทำงานผิดปกติ และรักษาอาการไหหลวของโลหิตแดงที่ส่วนปลายผิดปกติ (เชิดศักดิ์, 2545)

2.4 ข้อมูลทางคลินิกและขนาดที่ใช้ต่อวัน

สารสกัดจากใบแปะก๊วยสามารถที่จะช่วยรักษาโรคเส้นเลือดแดงส่วนปลายอุดตัน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ก้าวเดินลำบาก รักษาอาการสมองเสื่อมสมรรถภาพ (dementia) ที่มีอาการดังนี้คือ สูญเสียความจำ ขาดสมาธิ อารมณ์ซึมเศร้า งุนงง มีเสียงในหู (tinnitus) และปวดหัว ให้ตรวจดูก่อนว่าสาเหตุของโรคไม่ได้ต้องการการรักษาเฉพาะเจาะจง แต่อาจจะมีผลข้างเคียงทำให้กระเพาะอาหารและลำไส้ทำงานผิดปกติ ปวดหัวและแพ้ แต่ไม่พบได้น้อยมาก ส่วนขนาดที่จะต่อวันสำหรับสารสกัดแห้ง 120-240 มก. แบ่งให้วันละ 2-3 ครั้ง สำหรับรักษาอาการ dementia ให้ยาติดต่อกัน 8 อาทิตย์ แต่ไม่เกิน 3 เดือนสารสกัดแห้ง 120-160 มก. แบ่งให้วันละ 2-3 ครั้ง สำหรับรักษาอาการเส้นเลือดแดงส่วนปลายอุดตัน และอาการงุนงง มีเสียงในหู ให้ยาติดต่อกัน 6-8 อาทิตย์ การให้ยานานกว่านี้ไม่มีประโยชน์ต่อการรักษา (เชิดศักดิ์, 2545)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม จึงห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Qing Lang และ C.M. Wai (1999) ได้ศึกษาถึงผลของ pH ที่มีต่อปริมาณของสารสกัด Ginkgolide และ Bilobalide ที่ได้จากการสกัดด้วยวิธี liquid-liquid extraction พบร่วม pH 5 เป็น pH ที่ให้ปริมาณสารสกัดหรือ %Recover สูงที่สุดเมื่อเทียบกับ pH อื่นๆ

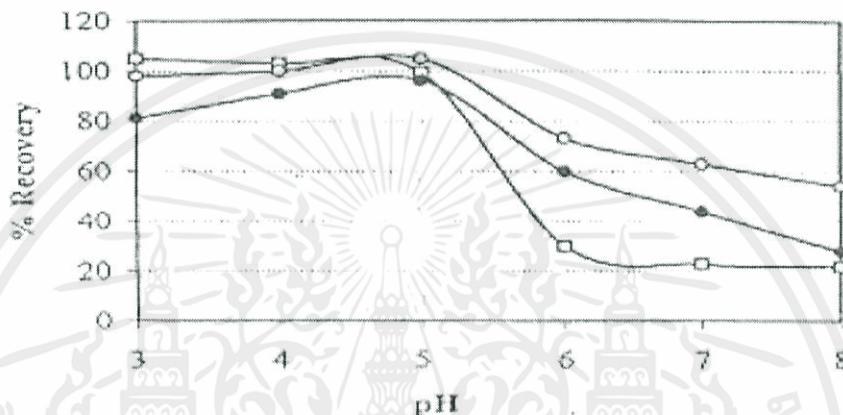

Figure 2. pH effects on liquid/liquid extraction recoveries of (○) ginkgolide A (100 µg), (●) ginkgolide B (100 µg), and (□) bilobalide (150 µg).

ภาพที่ 3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง pH และ %Recovery (Qing Lang and C.M. Wai.1999)

M.-J. Dubber, I. Kanfer (2006) ได้ศึกษาวิธีวิเคราะห์หา Terpene trilactone ใน *Ginkgo biloba* โดยใช้เทคนิค HPLC-ELSD โดยใช้ Phenomenex Luna Column (5µm) C18 column และใช้ขนาดเป็น 250 mm x 2.00 mm อุณหภูมิของคอลัมน์เป็น 45°C ส่วน Mobile phase ใช้ Methanol/Water สัดส่วน 70:30 ใน 6 นาทีแรกหลังจากนั้นใช้สัดส่วน 30:70 ตลอดการวิเคราะห์โดยใช้อัตราการไหล (Flow rate) เป็น 350 µl/min ซึ่งวิธีนี้จะมีขิดจำกัดของการวิเคราะห์และปริมาณวิเคราะห์อยู่ที่ 31.25 และ 62.50 ng

Cui Tang, Xiuli Wei และ Chunhua Yin (2003) ได้ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ Ginkgolide และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์สารสกัดใบ gingko biloba โดยใช้ RP-HPLC (ELS Detection) ไม่ว่ากรดไขมันที่มีในใบ gingko biloba จะมีลักษณะเดียวกันหรือไม่ โดยสารตัวอย่างที่ใช้คือเตรียมได้โดยการสกัดด้วย Ethyl acetate และทำให้บริสุทธิ์ด้วย Aluminum Oxide Column แล้วนำสารสกัดที่ได้ไปวิเคราะห์ผลด้วย HPLC โดยใช้คอลัมน์ C-18 และใช้

Methanol-Water (33:67 v/v) เป็นสารละลายน้ำ(Mobile phase) และใช้ ELSD Condition ดังนี้ อุณหภูมิของ nebulizer เป็น 40°C และ nebulizer gas ที่ความดัน 3.5 bar ซึ่งวิธีนี้ให้ % recovery ระหว่าง 98.3-102.1%

Pushpinder Kaur (2009) ได้ศึกษาวิเคราะห์ Terpene trilactones ด้วย Rapid Reversed Phase High Performance Liquid Chromatographic method โดยใช้ Evaporative Light Scattering Detection เป็น Detector (RP-HPLC-ELSD) วิธีนี้จะหาปริมาณของ ginkgolide A (GA), ginkgolide B (GB), ginkgolide C (GC), ginkgolide J (GJ) และ bilobalide (BB) ได้ภายในเวลา 8 นาที โดยใช้ Zorbax RP-C18 เป็นคอลัมน์ และ Mobile phase ที่ใช้คือ methanol-water-tetrahydrofuran ส่วน อุณหภูมิของ drift tube ตั้งไว้ที่ 90 °C และ nitrogen flow rate ตั้งไว้ที่ 1.5 standard liter/min (SLM)

Teris A. van Beek (2002) ได้ทำการวิเคราะห์ทางเคมีและการควบคุมคุณภาพของสารสกัดใบแปะก๊วย โดยสารประกอบที่สำคัญในใบแปะก๊วยคือ Terpene trilactones ซึ่งได้แก่ ginkgolides A, B, C, J และ bilobalide โดย Teris A. van Beek ได้ทำการวิเคราะห์ Terpene trilactones ด้วย Thin-layer Chromatography (TLC) และ HPLC โดย detector ที่ใช้ได้แก่ RI, ELSD, MS และ GC-FID

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในโครงการพิเศษนี้จะแบ่งการทดลองออกเป็น 2 ตอน โดยการทดลองตอนที่ 1 คือการแข่่งไปประกวดแห่งในสารละลายนทรี 19 ชั่วโมงและการทดลองตอนที่ 2 คือการต้มผงใบประกวดแห่งในสารละลายน้ำฟเฟอร์ น้ำ และ Ethanol 85.4 % แล้วนำไปวิเคราะห์ผลต่อโดยใช้เทคนิค HPLC (ELS Detector)

3.1 เครื่องมือและอุปกรณ์

1. เครื่อง High Performance Liquid Chromatography (HPLC) with Evaporative Light Scattering Detectors ยี่ห้อ Varian รุ่น Prostar และ Alltech
2. เครื่องวัด pH (pH meter) บริษัท Metrohm swiss made รุ่น 827 pH Lab ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
3. เตาแพ่นความร้อน (Hot Plate)
4. กรวยแยก (Separating Funnel)
5. ชุดกรอง漉漉ความคั้น (Buchner Funnel & Flask)
6. กระบอกตวง (Cylinder) witeg GERMANY DIFFICO
7. บีกเกอร์ (Beaker) SCHOTT DURAN
8. ขวดฉีดสารตัวอย่างอัดโน้มติ (Vial & Caps)
9. Cellulose membrane filter 0.45 μ m
10. กระดาษกรอง (Filter paper) Whatman filter paper no.2
11. ขวดวัดปริมาตร (Volumetric flasks)
12. ขวดดูแรน (Laboratory Bottle) DURAN
13. เดซิคเคเตอร์ (Desiccators) สำหรับใส่ตัวอย่าง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม
14. ปีเปต (Pipette)

3.2 ตัวอย่างและสารเคมี

1. ผงใบแปะกํวยแห้ง เวชพงศ์โภสก (อกอันตึง) จำกัด
2. สารสกัดใบแปะกํวยชนิดเม็ด HERBAL ONE
3. Absolute Ethanol (AR Grade)
4. Dichloromethane
5. Ultrapure water
6. Methanol (HPLC Grade)
7. Methanol (AR Grade)
8. Acetone
9. Isopropanol
10. Ethyl acetate
11. Hydrochloric acid
12. Sodium hydroxide
13. Potassium hydroxide
14. Anhydrous sodium sulphate
15. Anhydrous sodium sulphate
16. Sodium chloride
17. Sodium acetate
18. Acetic acid
19. Trisodium citrate
20. Dipotassium monohydrogen phosphate
21. Monopotassium dihydrogen phosphate

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

3.3 วิธีการทดลอง

3.3.1 การทดลองตอนที่ 1 การแยกผงใบแปะก๊วยแห้งในสารละลายน้ำอินทรีย์ 19 ชั่วโมง

1. ชั่งผงใบแปะก๊วยแห้ง 30 g ใส่ลงในบีกเกอร์ขนาด 600 mL 6 ใน
2. ตัวสารละลายน้ำอินทรีย์ Ethanol, Methanol (AR Grade), Isopropanol, Dichloromethane, Ethyl acetate และ Acetone อย่างละ 300 mL โดยใช้ระบบอุ่นตัวขนาด 500 mL
3. เทสารละลายน้ำอินทรีย์ทั้ง 6 ชนิดลงในบีกเกอร์ในที่ 1-6 ที่มีผงใบแปะก๊วยตามลำดับ
4. ใช้แท่งแก้วคนสารคนให้สารให้เข้ากันจากนั้นใช้กระจาṇาพิกาปิดไว้แล้วแช่ทิ้งไว้ 19 ชั่วโมง
5. นำมารองลดความดันโดยใช้กระดาษกรอง What man เบอร์ 2 เพื่อกำจัดผงใบแปะก๊วยแห้ง
6. นำสารที่กรองได้ (Filtrate) มาทำการระเหยสารละลายน้ำอินทรีย์ในตู้ดูดควัน(Hood) ที่ 60 องศาเซลเซียส จนไม่มีสารละลายน้ำอินทรีย์เหลืออยู่ จะได้สารสกัดที่มีลักษณะเหมือนน้ำมัน มีสีเขียวเข้มจนเกือบดำ
7. จากนั้นรอให้บีกเกอร์เย็นแล้วนำไปปั่น จดบันทึกน้ำหนักที่ได้ (น้ำหนักที่ได้นี้เป็นน้ำหนักของสารสกัดรวมกับน้ำหนักของบีกเกอร์ ต้องนำน้ำหนักของบีกเกอร์เปล่ามาหักลบออก ก็จะได้น้ำหนักสารสกัด)
8. นำสารตัวอย่างที่ได้ในบีกเกอร์ถ่ายลงในขวด Vial และนำมาเก็บไว้ในเดซิคเคเตอร์จนกว่าจะใช้งาน
9. นำสารตัวอย่างจากขวด Vial มาทำการเตรียมเป็นสารละลายน้ำไว้ในเครื่อง HPLC ตามวิธีในข้อ 3.3.5

3.3.2 การทดลองตอนที่ 2 การต้มผงใบแปะก๊วยแห้งใน บัฟเฟอร์ น้ำ และ Ethanol 85.4%

1. ชั่งใบแปะก๊วย 30 g ลงในบีกเกอร์ขนาด 600 mL 5 ใน
2. ตัว บัฟเฟอร์ pH 5, pH 6, pH 7, Ethanol 85.4 % ที่เตรียมตามวิธีในข้อ 3.3.3/3.3.4 และน้ำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้าอย่างละ 300 mL โดยใช้ระบบอุ่นตัวขนาด 500 mL ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ที่สืบทอดกันมาในลักษณะเดียวกัน ไม่ใช่ตัวอย่างทางวิชาการ จึงห้ามนำออกจากห้องปฏิบัติฯ ให้เข้ากัน
3. เทสารจากระบบอุ่นตัวลงในบีกเกอร์ที่ชั่งผงใบแปะก๊วยแห้งมาแล้วจากนั้นใช้แท่งแก้วคนสารให้เข้ากัน

4. จากนั้นนำไปต้มโดยใช้ Hot Plate นาน 10 นาที (ทำใน Hood)
5. รอให้เย็นแล้วนำไปกรองแบบ漉ความดัน
6. นำส่วนที่กรองได้ (Filtrate) มาปรับ pH เป็น 5 ด้วย 1 M HCl หรือ 1 M NaOH
7. เติม NaCl จนได้ความเข้มข้นสูดท้ายเป็น 10% (v/v) ใช้เท่งเก็บสารให้เข้ากัน
8. นำไปสักด้วย Dichloromethane ไขขันล่าง (ขันของ Dichloromethane)
เก็บขันนี้ไว้ทำขันตอนนี้ซ้ำอีกรอบ
9. เทขันของ Dichloromethane รวมกันแล้วเติม anh.Na₂SO₄ เพื่อคุณน้ำออกจนแห้ง
10. กรองผ่านกระดาษกรอง what man เบอร์ 2 เพื่อเอา anh.Na₂SO₄ ออก
11. ระเหย Dichloromethane ทิ้งโดยใช้ Hot Plate และ Water bath (ทำใน Hood) ระเหยจนได้สารสักด้วยแห้ง
12. นำบีกเกอร์ไปชั่งน้ำหนักแล้วจดบันทึกน้ำหนักที่ได้ (น้ำหนักที่ได้นี้เป็นน้ำหนักของสารสักด้วยกับน้ำหนักของบีกเกอร์ ต้องนำน้ำหนักของบีกเกอร์เปล่ามาหักลบออก ก็จะได้น้ำหนักสารสักด้วย)
13. ถ่ายสารสักด้วยบีกเกอร์ลงในขวด Vial และทำการปิด塞ไว้ในเดซิคเคเตอร์จนใช้งาน
14. นำสารตัวอย่างจากขวด Vial มาทำการเตรียมเป็นสารละลายเพื่อนำไปฉีด HPLC ตามวิธีในข้อ 3.3.5

3.3.3 การเตรียมสารละลาย Ethanol 85.4 % (คำนวณ โดยใช้สูตร $C_1V_1 = C_2V_2$)

1. ตวง Absolute Ethanol (AR Grade) โดยใช้ระบบอุตสาหกรรม 215 mL และเทลงในขวดวัดปริมาตรขนาด 250 mL จากนั้นปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น
2. ตวง Absolute Ethanol (AR Grade) โดยใช้ขวดวัดปริมาตร 86 mL และเทลงในขวดวัดปริมาตรขนาด 100 mL จากนั้นปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น

3.3.4 การเตรียมสารละลายน้ำฟเฟอร์

ก. เตรียมสารละลาย Acetate buffer pH 5 (CH_3COOH / CH_3COONa)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับ CH_3COONa 1.296 g ละลายในน้ำ 250 mL จากนั้นเติมกรด CH_3COOH ตามที่ต้องการ ไม่ว่ากรดจะใดๆ ก็ได้ ปริมาณต้องเท่ากับน้ำที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ให้ใช้ตวงที่ละเอียด 0.31 mL และพยายามอย่างสมบูรณ์จากนั้นวัดค่า pH ด้วย pH meter (ปรับ pH เพิ่มเติม

หากยังไม่ได้ pH 5 ด้วย 1 M HCl หรือ 1 M NaOH) และปรับปริมาตรให้เป็น 300 mL ด้วยน้ำกลั่น

ก. เตรียมสารละลายน้ำ Citrate buffer pH 6

ชั้งผง Trisodium citrate ($C_6H_5O_7Na_3 \cdot 2H_2O$) 4.412 g ละลายในน้ำ 270 mL ละลายอย่างสมบูรณ์ จากนั้นวัดค่า pH ด้วย pH meter และปรับ pH ให้เป็น 6 ด้วย 1 M HCl หรือ 1 M NaOH และจึงปรับปริมาตรให้เป็น 300 mL ด้วยน้ำกลั่น

ก. เตรียมสารละลายน้ำ Phosphate buffer pH 7 (KH_2PO_4 / K_2HPO_4)

ชั้งผง KH_2PO_4 0.858 g และ K_2HPO_4 1.516 g ละลายในน้ำ 250 mL ละลายอย่างสมบูรณ์ จากนั้นวัดค่า pH ด้วย pH meter และปรับ pH ให้เป็น 7 ด้วย 1 M HCl หรือ 1 M KOH และค่อยปรับปริมาตรให้เป็น 300 mL ด้วยน้ำกลั่น

ก. การเตรียมสารละลายน้ำ 1 M NaOH

ชั้งผง NaOH 10 g ละลายในน้ำกลั่น 200 mL เทลงในขวดวัดปริมาตรขนาด 250 mL และปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น

ก. การเตรียมสารละลายน้ำ 1 M KOH

ชั้งผง KOH 5.61 g ละลายในน้ำกลั่น 80 mL เทลงในขวดวัดปริมาตรขนาด 100 mL และปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น

ก. การเตรียมสารละลายน้ำ 1 M HCl

ปีเปต 37% HCl (conc.HCl) มา 20.8 mL ลงน้ำ 200 mL เทลงในขวดวัดปริมาตรขนาด 250 mL และปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น

3.3.5 การเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC (ใช้เตรียมห้องสารมาตรฐานและสารตัวอย่าง)

1. ชั้งสารสักดิ์มา 0.15 g ละลายใน 2 mL Ethanol 50% (เตรียมจาก Absolute Ethanol)

2. ใช้เท่งแก้วคนสารให้เข้ากันจากนั้นนำไปกรองผ่านเมมเบรนขนาด 0.45 ไมครอน

3. ค่อยๆกรองแล้วถ่ายสารที่กรองแล้วลงในขวด Vial สำหรับฉีด HPLC

* หมายเหตุ ขวด Vial จะต้องกลัวด้วย Methanol (HPLC Grade) และทิ้งไว้ให้แห้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ใช้สำหรับการเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC ก่อนที่จะเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงสภาพที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วย HPLC

Column	Mobile phase	Detector
Phenomenex Luna (5μm) C18 Dimensions 250 mm x 4.6 mm และ Temperature 45 °C	Methanol/Water30:70 (v/v) สำหรับ 6 นาทีแรก หลังจาก นั้นใช้สัดส่วน 70:30 ตลอด การวิเคราะห์	ELS Detector Gas flow และ Drift tube temperature ตั้งที่ 1.5 l/min และ 117.5 °C ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย

4.1.1 ผลการทดลองตอนที่ 1 การแยกไข่แพะกับไข่ในสารละลายอินทรีย์ 19 ชั่วโมง

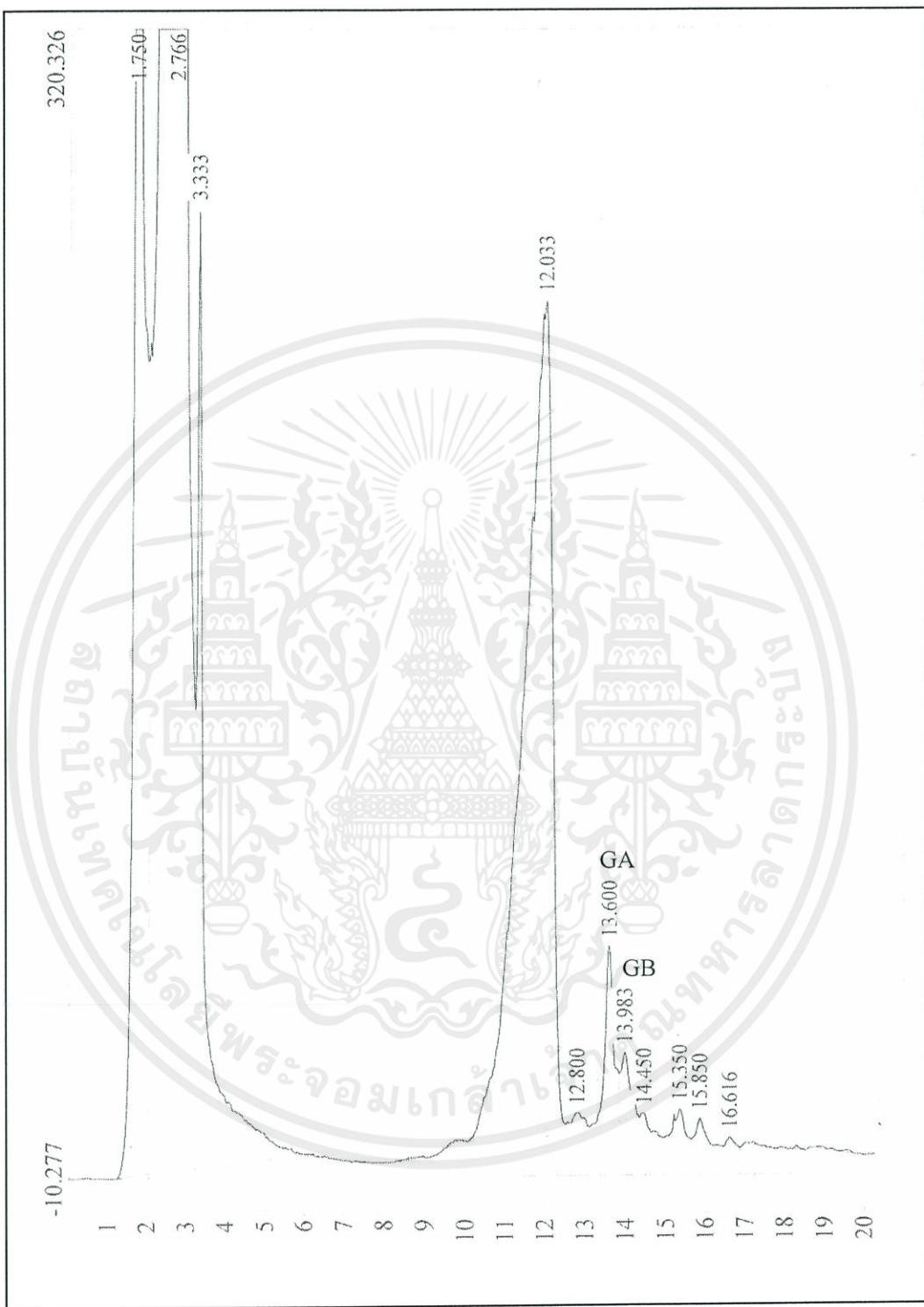
จากวิธีการทดลองในข้อที่ 3.2.1 โดยการแยกไข่แพะกับไข่ ในสารละลายอินทรีย์ 6 ชนิดเป็นเวลา 19 ชั่วโมง ได้ผลการทดลองเป็นดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงน้ำหนักสารสกัดที่ได้ในแต่ละวิธี ก่อนวิเคราะห์ด้วย HPLC

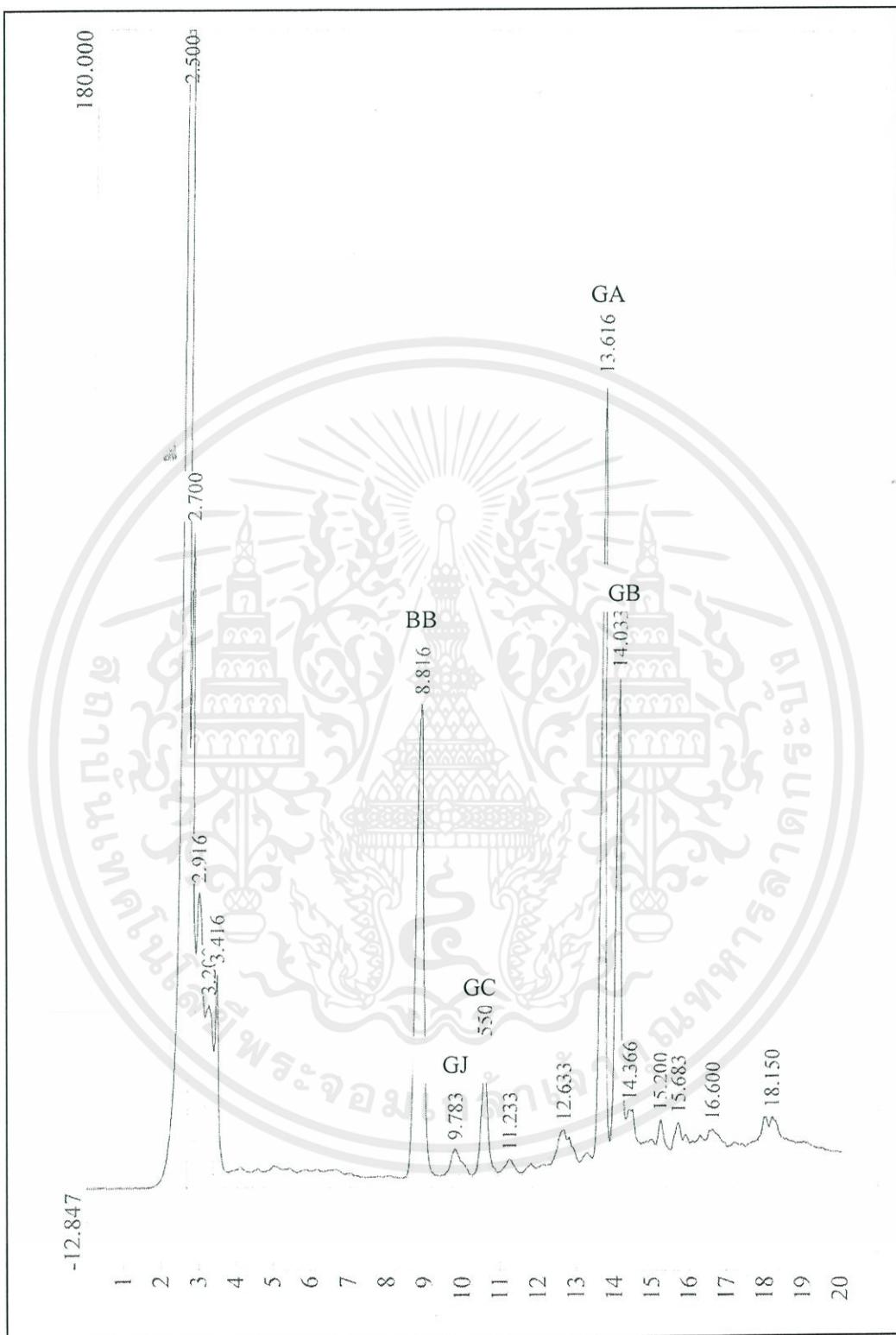
วิธีการสกัด	น้ำหนักใบแห้ง (g)	น้ำหนักสารสกัด (g)
1. Methanol	30.0	6.8986
2. Ethanol	30.0	5.4240
3. Isopropanol	30.0	2.9685
4. Dichloromethane	30.0	2.4046
5. Ethyl acetate	30.0	2.5598
6. Acetone	30.0	2.8456

ตารางที่ 4 ตารางแสดงข้อมูลค่าของพื้นที่ใต้กราฟในแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram

วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB
1. Methanol	3812.15	823.4135	1566.076	6683.658	5571.355
2. Ethanol	3082.894	721.929	985.181	3310.121	4596.899
3. Isopropanol	1224.402	56.794	245.243	1040.245	1387.713
4. Dichloromethane	402.527	13.762	10.768	570.4435	232.56
5. Ethyl acetate	1077.193	80.488	201.87	1015.269	645.1405
6. Acetone	704.968	14.431	110.4415	594.043	447.526

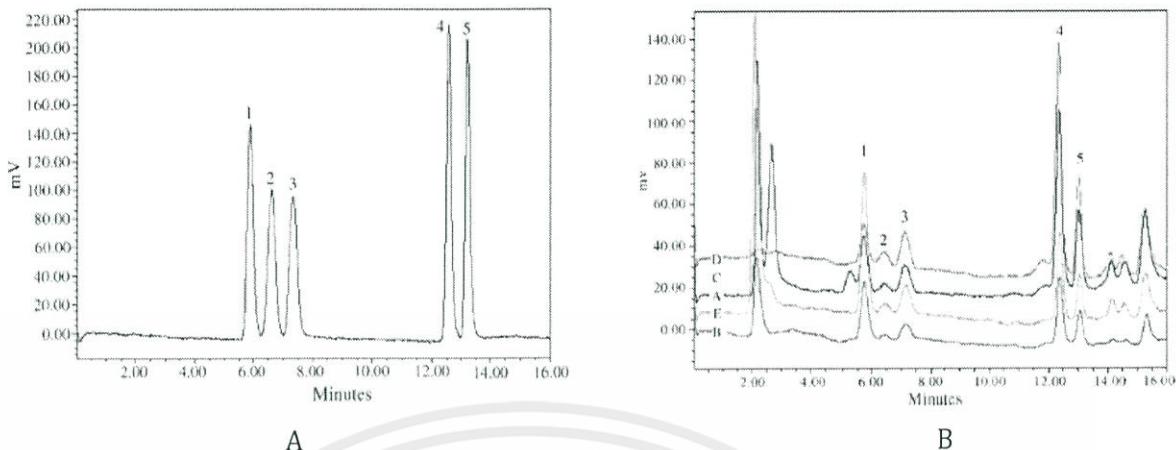

ภาพที่ 4 HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones ในสารสกัดมาร์จูราณ HERBAL ONE
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วน วิสาหกรรม ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
(Phenomenex Luna Column ขนาด 250 mm x 4.6 mm, flow rate of 1.5 l/min, ELS Detector)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ออกหมายห้ามให้คดบลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

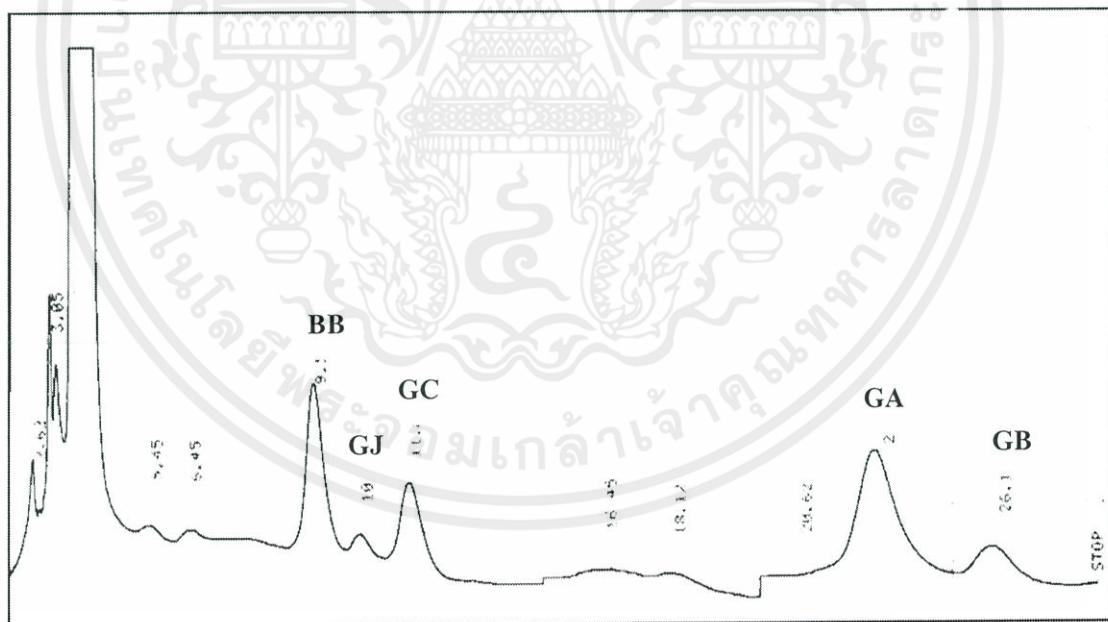

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ภาพที่ 5 HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones ที่สกัดโดย Ethyl acetate (Phenomenex
ไม่ว่ากรณีใดๆ ห้ามนำเข้าสู่ประเทศไทยและต้องห้ามออกนอกประเทศทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Luna Column ขนาด 250 mm x 4.6 mm, flow rate of 1.5 l/min, ELS Detector)

ภาพที่ 6 A: HPLC chromatogram ของสารมาตรฐาน Bilobalide และ Ginkgolide A, B, C, J
B: HPLC-ELSD chromatogram ของสารตัวอย่าง peak 1: BB, peak 2: GJ, peak 3: GC,
peak 4: GA, peak 5: GB (M.-J. Dubber and I. Kanfer, 2006)(Phenomenex Luna Column
ขนาด 250 mm x 2.0 mm, flow rate of 0.35 ml/min, ELS Detector)

ภาพที่ 7 HPLC Chromatogram ของ Terpenoids ในสารสกัดมาตรฐาน (เชิดศักดิ์, 2545)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่่อนญาติให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้
(μ Bondapack C18 (Waters asocc.) column, flow rate of 1 ml/min, RI Detector)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามนำไปคัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

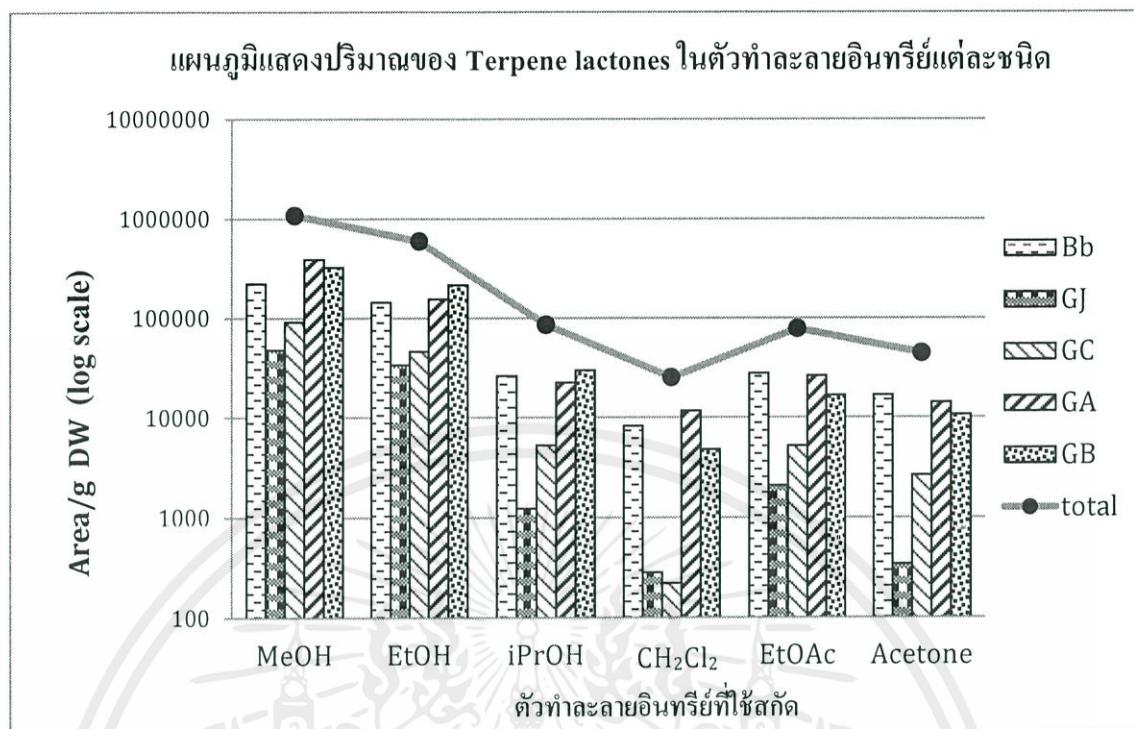
จากภาพ HPLC Chromatogram (ภาพที่ 4-7) แสดงให้เห็นถึง Retention time (RT) ของ Terpene lactones ซึ่งได้แก่ BB 8.8 min, GJ 9.7 min, GC 10.5 min, GA 13.6 min และ GB 14 min จาก HPLC Chromatogram ของสารตัวอย่าง จะได้พื้นที่ใต้กราฟตามตารางที่ 4 นำพื้นที่ใต้กราฟ (Area) และข้อมูลในตารางที่ 3 มาคำนวณ Area/g DW (วิธีการคำนวณดูในภาคผนวก) ได้ค่าดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางแสดงพื้นที่ใต้กราฟในแต่ละ Peak เมื่อคำนวณต่อน้ำหนักใบแพะกิวยแห้ง 1 กรัม (Area/g DW) จาก HPLC Chromatogram ของ Terpenoids

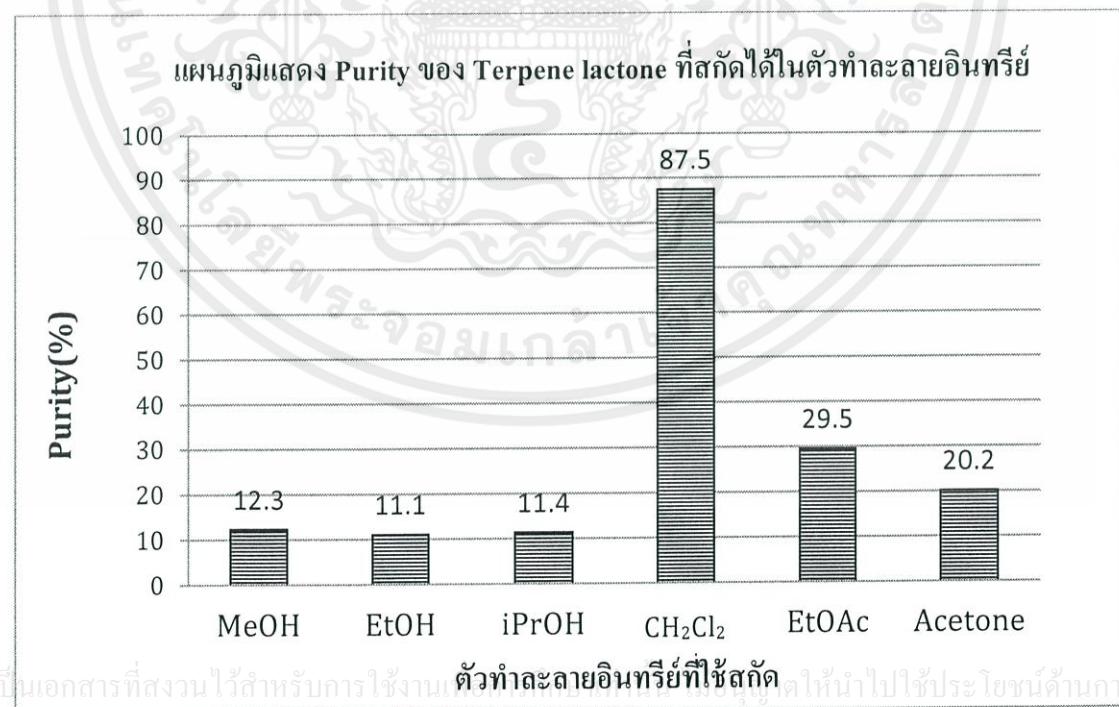
วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB	Total Terpenoids
1. Methanol (MeOH)	223341.8	48241.19	91751.41	391574.4	326408.1	1,081,316.85
2. Ethanol (EtOH)	144775.9	33902.54	46265.12	155446.7	215875.2	596,265.44
3. Isopropanol (iPrOH)	26449.15	1226.846	5297.663	22471.05	29976.94	85,421.65
4. Dichloromethane (CH ₂ Cl ₂)	8272.79	282.8385	221.3054	11723.83	4779.605	25,280.37
5. Ethyl acetate (EtOAc)	27866.21	2082.167	5222.232	26264.28	16689.32	78,124.21
6. Acetone	16822.28	344.3594	2635.407	14175.34	10679.08	44,656.46

จากตารางที่ 5 นำมาสร้างแผนภูมิรูปแท่งแสดงปริมาณของ Total Terpenoids ที่สกัดได้ในตัวทำละลายอินทรีย์ชนิดต่างๆ โดยใช้ Area/g DW เป็นแกน Y และตัวทำละลายอินทรีย์ที่ใช้สกัดเป็นแกน X ดังแสดงในภาพที่ 8 และนำค่า %Area (แสดงในภาคผนวก) มาสร้างเป็นแผนภูมิรูปแท่งดังภาพที่ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางใจรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 แผนภูมิแสดงปริมาณของ Terpene lactones ที่สกัดได้ในตัวทำละลายอินทรีย์แต่ละชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้ว่าการนี้ใช้งานเพื่อประโยชน์ในการสกัดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม จึงห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9 แผนภูมิแสดง Purity ของ Terpene lactones ที่สกัดได้ในตัวทำละลายอินทรีย์แต่ละชนิด

จากภาพที่ 8 เมื่อเปรียบเทียบปริมาณของ Total Terpenoids ที่ได้จากการแช่ในตัวทำละลายอินทรีย์ทั้ง 6 ชนิด จะเห็นว่า ปริมาณของ Total Terpenoids เป็นดังนี้ การแช่ใน Methanol > แช่ใน Ethanol > แช่ใน Isopropanol > แช่ใน Ethyl acetate > แช่ใน Acetone > แช่ใน Dichloromethane และเมื่อมองการรวมของ Ginkgolide และ Bilobalide พบว่า ในตัวทำละลายอินทรีย์ทั้ง 6 ชนิด สามารถสกัด BB, GA และ GB ออกมายได้ในปริมาณที่สูง ส่วน GJ และ GC ถูกสกัดออกมายในปริมาณที่น้อย แต่ถ้าพิจารณาเพียงแค่ปริมาณของ GA และ GB เนื่องจากมีฤทธิ์ทางชีววิทยาและเภสัชวิทยาดีที่สุด จะเห็นว่า Methanol เป็นตัวทำละลายอินทรีย์ที่สกัด GA และ GB ออกมายได้ในปริมาณที่มากที่สุดจึงเป็นตัวทำละลายที่สกัด GA และ GB ได้ดีที่สุด ส่วนเรื่องของ Purity สามารถพิจารณาได้จากภาพที่ 9 จากแผนภูมิจะเห็นว่า Dichloromethane จะมี Purity สูงที่สุด รองลงมาคือ Ethyl acetate, Acetone, Methanol, Ethanol และ Isopropanol ตามลำดับ เพราะฉะนั้นจากที่กล่าวมาทั้งหมดจึงสรุปได้ว่า Methanol จะสามารถสกัด Terpene lactones ออกมายได้ในปริมาณที่มากที่สุด และ Ethanol ก็สามารถสกัด Terpene lactones ได้มากเป็นลำดับสองรองลงมา แต่เมื่อคำนึงถึงปัจจัยเรื่องความเป็นพิษของ Methanol เข้ามาร่วมด้วยรวมถึงเมื่อพิจารณาจากแผนภูมิในภาพที่ 9 จะเห็นว่า Methanol และ Ethanol มีความบริสุทธิ์ (Purity) เพียง 12.3% และ 11.1% ตามลำดับ ในขณะที่ Dichloromethane มีความ Purity สูงที่สุดถึง 87.5% (ดูวิธีการดำเนิน Purity ในภาคผนวก) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า Dichloromethane สามารถที่จะกำจัด impurity ออกໄไปได้ดีที่สุด ดังนั้นในการทดลองตอนที่ 2 จึงใช้ Dichloromethane เป็นตัวทำละลายอินทรีย์ในขั้นตอนการทำ liquid-liquid extraction

4.1.2 ผลการทดลองตอนที่ 2 การต้มผงใบแปะก๊วยในสารละลายน้ำฟเฟอร์, น้ำ และ Ethanol 85.4 %

จากวิธีการทดลองในข้อ 3.2.2 โดยการต้มผงใบแปะก๊วยในน้ำ, Ethanol 85.4% และน้ำฟเฟอร์ (pH 5, pH 6 และ pH 7) ได้ผลการทดลองเป็นดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงน้ำหนักสารสกัดที่ได้ในแต่ละวิธีของการทดลองตอนที่ 2

วิธีการสกัด	น้ำหนักใบแห้ง (g)	น้ำหนักสารสกัด (g)
7. น้ำ	30.0	0.0945
8. Ethanol 85.4%	30.0	1.1814
9. Buffer pH 5	30.0	0.0790
10. Buffer pH 6	30.0	0.0836
11. Buffer pH 7	30.0	0.0745

ตารางที่ 7 ตารางแสดงข้อมูลคิบของพื้นที่ใต้กราฟในแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram

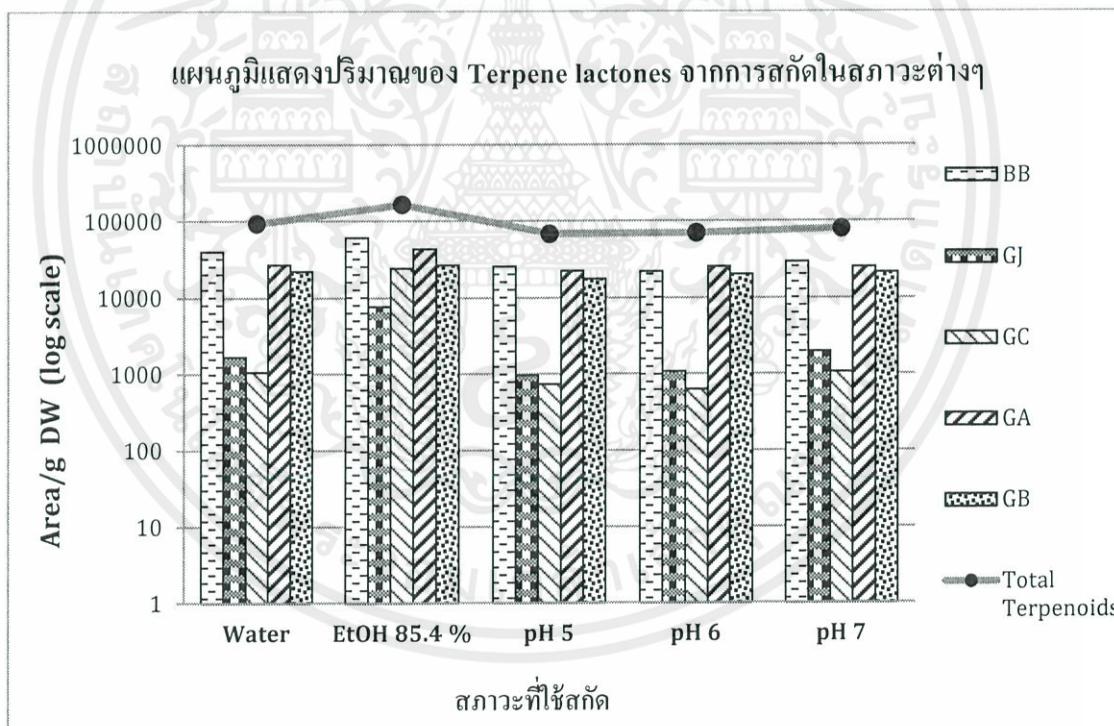
วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB
7. น้ำ	60244.0225	2512.407	1599.363	40595.108	33546.307
8. Ethanol 85.4%	5897.3085	741.167	2339.988	4198.8855	2595.967
9. Buffer pH 5	38733.746	1444.725	1095.968	33833.493	26497.7965
10. Buffer pH 6	32976.7535	1601.916	939.377	38381.012	30372.89
11. Buffer pH 7	44351.429	2967.466	1588.166	37920.011	32205.495

เมื่อนำสารสกัดที่ได้ไปวิเคราะห์ผลด้วย HPLC จะได้ HPLC Chromatogram (แสดงไว้ในภาคผนวก) และได้พื้นที่ใต้กราฟ (Area) ซึ่งแสดงในตารางที่ 7 จากนั้นนำข้อมูลจากตารางที่ 6 และ 7 ไปคำนวณค่า Area/g DW ส่วนการคำนวณค่าความบริสุทธิ์ (Purity) จะคำนวณจากค่า %Area (ดังภาคผนวก) จากนั้นนำค่า Area/g DW ในตารางที่ 8 และค่าความบริสุทธิ์ (Purity) ไปสร้างเป็นแผนภูมิรูปแท่งจะได้แผนภูมิจังแสดงในภาพที่ 10 และ 11 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 ตารางแสดงพื้นที่ต่อกرافในแต่ละ Peak เมื่อคำนวณต่อน้ำหนักไปแบ่งกิวหาง 1 กรัม (Area/g DW) จาก HPLC Chromatogram ของ Terpenoids

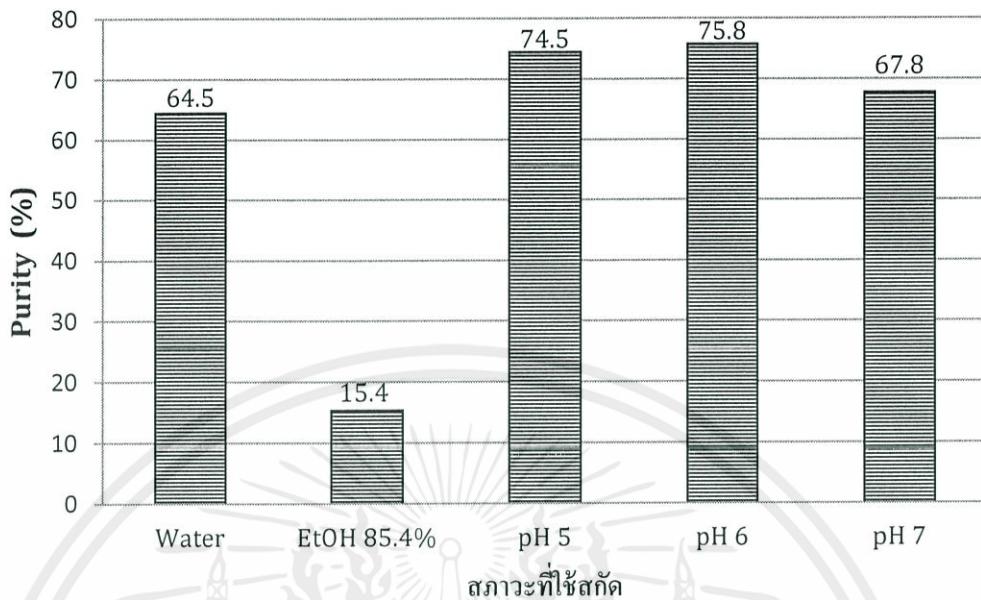
วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB	Total Terpenoids
7. น้ำ	40162.6816	1674.9400	1066.2420	27063.4053	22364.2047	92,331.47
8. EtOH 85.4 %	61114.7391	7680.8306	24249.6651	43513.7134	26902.4159	163,461.36
9. Buffer pH 5	25822.4973	963.1500	730.6453	22555.6620	17665.1977	67,737.15
10. Buffer pH 6	21984.5023	1067.9440	626.2513	25587.3413	20248.5933	69,514.63
11. Buffer pH 7	29567.6193	1978.3107	1058.7773	25280.0073	21470.3300	79,355.04

ภาพที่ 10 แผนภูมิแสดงปริมาณของ Terpene lactones จากการสกัดในสภาวะต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางใจรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิแสดง Purity ของ Terpene lactones ที่ได้จากการสกัดในสภาพะต่างๆ

ภาพที่ 11 แผนภูมิแสดง Purity ของ Terpene lactones จากการสกัดในสภาพะต่างๆ

4.2 อภิปรายผล

ประเด็นที่ 1 ปริมาณของ Terpene lactones ที่สกัดได้

จากการทดลองตอนที่ 1 การแข็ง化 ในเบปะกี้ยแห้งในตัวทำละลายอินทรีเป็นเวลา 19 ชั่วโมง เมื่อพิจารณาจากภาพที่ 8 จะเห็นว่า การสกัดด้วยการแข็ง化 ใน Methanol จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากที่สุด รวมถึงเมื่อพิจารณาปริมาณของ Terpene lactones แต่ละชนิดที่สกัดได้ ยังพบว่า การแข็ง化 ในเบปะกี้ยแห้งใน Methanol เป็นวิธีการสกัดที่ให้ปริมาณ BB, GJ, GC, GA และ GB มากที่สุด

จากการทดลองตอนที่ 2 การต้มผงในเบปะกี้ยแห้งในน้ำ, Ethanol 85.4%, Buffer pH 5, Buffer pH 6 และ Buffer pH 7 เมื่อพิจารณาจากภาพที่ 11 จะเห็นว่า การสกัดด้วยการต้มผงในเบปะกี้ยแห้งใน Ethanol 85.4% จะให้ปริมาณ Terpene lactones มากที่สุด รวมถึงเมื่อพิจารณาเพียงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่ดำเนินการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ค่อนข้างให้บ่งไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะเป็นการผลิตยา อาหารเสริม หรือเครื่องสำอาง แต่ต้องอย่างถ่องใจของการทดลองที่มีการต้มใน Ethanol 85.4% เป็นวิธีที่ให้ปริมาณของ BB, GJ, GC, GA และ GB ในปริมาณที่มากที่สุด แต่ถ้าหากพิจารณาเพียงแค่

วิธีการต้มผงใบแปะก๊วยแห้งในบัฟเฟอร์ pH 5 – pH 7 จะพบว่า การต้มผงใบแปะก๊วยแห้งในบัฟเฟอร์ pH 7 (Phosphate buffer) จะให้ปริมาณ Terpene lactones มากที่สุด

จากวิธีการสกัดทั้งหมดทั้ง 11 วิธี (การทดลองตอนที่ 1 มี 6 วิธี และการทดลองตอนที่ 2 มี 5 วิธี) เมื่อนำค่า Total Terpenoids จากวิธีการสกัดทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันจะได้ผลดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตารางเปรียบเทียบปริมาณของ Terpene lactones จากการสกัดด้วยวิธีต่างๆ

ตอนที่	ลำดับที่	วิธีการสกัด	Total terpenoids (Area/g DW)	Purity (%)
1	1	แช่ใน Methanol	1,081,316.85	12.3
	2	แช่ใน Ethanol	596,265.44	11.1
	3	แช่ใน Isopropanol	85,421.65	11.4
	4	แช่ใน dichloromethane	25,280.37	87.5
	5	แช่ใน Ethyl acetate	78,124.21	29.5
	6	แช่ใน Acetone	44,656.46	20.2
2	7	ต้มในน้ำ	92,331.47	64.5
	8	ต้มใน Ethanol 85.4%	163,461.36	15.4
	9	ต้มใน Buffer pH 5	67,737.15	74.5
	10	ต้มใน Buffer pH 6	69,514.63	75.8
	11	ต้มใน Buffer pH 7	79,355.04	67.8

จากตารางที่ 9 จึงสามารถสรุปได้ว่า ในการทดลองตอนที่ 1 การแช่ผงใบแปะก๊วยแห้งใน Methanol เป็นวิธีการสกัดที่ให้ปริมาณของ Terpene lactones ออกมามากที่สุดจากวิธีการสกัดทั้งหมด 6 วิธี และในการทดลองตอนที่ 2 การต้มผงใบแปะก๊วยแห้งด้วย Ethanol 85.4% จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากที่สุดจากการสกัดทั้งหมด 5 วิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่หันมาเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นที่ 2 ความบริสุทธิ์ (Purity)

เมื่อพิจารณาตารางที่ 9 จะเห็นว่า วิธีการสกัดด้วยการแช่ผงในแอลกอฮอล์มีจําให้ปริมาณของ Total Terpenoids มากที่สุดแต่มีความบริสุทธิ์ (Purity) เพียง 12.3% และในทำนองเดียวกันวิธีการสกัดด้วยการแช่ผงในเอทานอล แม้จะให้ปริมาณของ Total Terpenoids มากเป็นอันดับสองรองลงมาแต่ก็มีความบริสุทธิ์ (Purity) เพียง 11.1% เท่านั้น

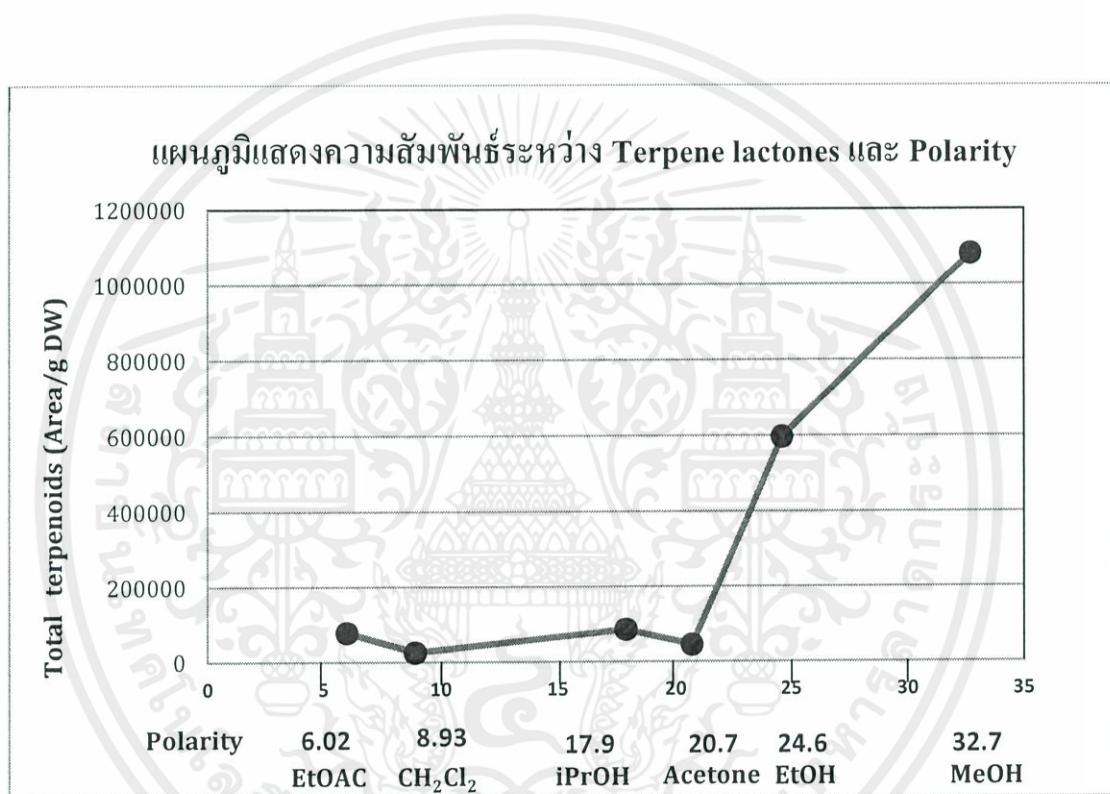
นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตารางที่ 9 ยังพบอีกว่า วิธีการสกัดจากตอนที่ 1 ด้วยการแช่ผงในแอลกอฮอล์ใน Dichloromethane นั้นแม้จะให้ปริมาณของ Terpene lactones ออกมากที่สุดที่ 95.5% แต่ก็มีความบริสุทธิ์ (Purity) ต่ำที่สุดถึง 87.5% ดังนั้นในการทดลองตอนที่ 2 จึงได้มีการนำเอา Dichloromethane มาใช้ในการทำ liquid-liquid extraction เพื่อกำจัด impurity โดยจะเห็นได้ว่าในการทดลองตอนที่ 2 Terpene lactones ที่สกัดได้จะมีความบริสุทธิ์ที่สูงขึ้น เช่น การต้มใน Buffer pH 6 มีความบริสุทธิ์ (Purity) 75.8% หรือ การต้มใน Buffer pH 5 มีความบริสุทธิ์ (purity) 74.5% เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 ความมีข้อ (Polarity)

ในการทดลองตอนที่ 2 การสกัดด้วยการต้มผงในแอลกอฮอล์ใน Ethanol 85.4% วิธีการสกัดนี้เกิดขึ้นเนื่องจากในการทดลองตอนที่ 1 การสกัดด้วยการแช่ผงใน Methanol จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากที่สุดแต่เนื่องจากว่า Methanol เป็นตัวทำละลายอินทรีย์ที่เป็นพิษโดยเฉพาะไอของ Methanol และเพราะต้องการที่จะทราบว่า การต้มผงใน Methanol จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากขึ้นจากวิธีการแช่หรือไม่ ดังนั้นจึงทำการต้มใน Ethanol 85.4% แทน เนื่องจากความมีข้อ (Polarity) ใกล้เคียงกันกับความมีข้อของ Methanol (วิธีการคำนวณแสดงในภาคผนวก) และจากผลการทดลองพบว่า การแช่ผงใน Methanol จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากกว่าวิธีการต้มผงใน Ethanol 85.4%

จากการทดลองตอนที่ 1 ได้ใช้ตัวทำละลายอินทรีย์ 6 ชนิดในการสกัดสารจากใบแอลกอฮอล์ที่เป็นเอกสารที่รายงานการใช้งานเพื่อการสกัดงานนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้าขาย ไม่ว่ากรณีทางใดทางหนึ่งก็ตาม ทั้งนี้เพื่อป้องกันการติดต่อเชื้อรา ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม วิธีการที่ใช้ในการสกัดคือสารที่เราต้องการสกัด (ในที่นี้คือ Terpene lactones) จะละลายออกมากอยู่ในตัวทำละลาย

อินทรี จำกนั้นก็นำไปประเหยตัวทำละลายอินทรีออกกิจจะได้สารสกัดที่ต้องการออกมา โดยสารสกัดที่ต้องการจะละลายในตัวทำละลายอินทรีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความมีชี้ว (Polarity) ของสารสกัดและตัวทำละลายอินทรี สารสกัดจะละลายในตัวทำละลายอินทรีได้ดีก็ต่อเมื่อมีความมีชี้ว (Polarity) ใกล้เคียงกันกับตัวทำละลายอินทรีชนิดนั้นๆ ซึ่งจากการทดลองสามารถที่จะวิเคราะห์ความมีชี้ว (Polarity) ของ Terpene lactones ได้โดยนำค่าความมีชี้ว (Polarity) และ Total Terpenoids มาสร้างเป็นแผนภูมิ X-Y ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Terpene lactones และ Polarity ของตัวทำละลาย อินทรี 6 ชนิดที่ใช้ในการทดลองตอนที่ 1

จากภาพที่ 12 จะเห็นว่า Methanol จะให้ปริมาณของ Total Terpenoids มากที่สุด รองลงมาคือ Ethanol ซึ่งแสดงให้เห็นว่า Terpene lactones จะละลายได้ดีในตัวทำละลายอินทรีที่มีความมีชี้วสูง (High Polarity) เพราะฉะนั้นจึงสามารถถอดสูตรปัจจัยที่ทำให้ Terpene lactones ละลายได้น้อยใน Ethyl acetate, Dichloromethane และ Isopropanol ละลายได้ปานกลางใน Ethanol แต่จะละลายได้ดีที่สุดใน Methanol

ดังนั้นจากทั้ง 3 ประเด็นที่กล่าวมา จะเห็นว่า เมื่อว่าการแช่ผงใบแปะก๊วยแห้งใน Methanol จะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากที่สุดแต่เพรำมีความบริสุทธิ์ต่ำเพียง 12.3% เท่านั้นดังนั้นจาก การทดลองตอนที่ 1 จึงเลือก Dichloromethane ซึ่งมีความบริสุทธิ์สูงถึง 87.5% ไปทำ liquid-liquid extraction ในการทดลองตอนที่ 2 และเมื่อวิเคราะห์ผลการทดลองในตอนที่ 2 ก็พบว่าวิธีการสกัด ด้วยการต้มผงใบแปะก๊วยแห้งในน้ำจะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากรองลงมาจากการสกัด ด้วยการต้มผงใบแปะก๊วยแห้งใน Ethanol 85.4% และสารสกัดที่ได้มีความบริสุทธิ์สูงถึง 64.5% ซึ่ง มีความบริสุทธิ์มากกว่าการสกัดด้วยการต้มใน Ethanol 85.4% ถึง 49.1% (การสกัดด้วยการต้มใน Ethanol 85.4% ให้สารสกัดที่มีความบริสุทธิ์เพียง 15.4%) ดังนั้นจึงสามารถที่จะสรุปได้ว่า การต้ม ผงใบแปะก๊วยแห้งในน้ำเป็นวิธีการสกัด Terpene lactones จากใบแปะก๊วยที่เหมาะสมที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากวิธีการสกัดสารจากใบแปะก๊วยในการทดลองตอนที่ 1 การแช่ผงใบแปะก๊วยในตัวทำละลายอินทรีย์ 6 ชนิดเป็นเวลา 19 ชั่วโมง ตัวทำละลายอินทรีย์ 6 ชนิดที่ใช้ได้แก่ Methanol, Ethanol, Isopropanol, Dichloromethane, Ethyl acetate และ Acetone โดยเมื่อได้สารสกัดแล้วนำมาทำการตรวจสอบปริมาณของเทอร์ปีนแอลกอฮอล์ด้วยเครื่อง HPLC ในแต่ละวัน พบว่า วิธีการสกัดด้วยการแช่ใน Methanol, Ethanol, Isopropanol, Dichloromethane, Ethyl acetate และ Acetone จะให้พื้นที่ได้กราฟ ซึ่งแสดงถึงปริมาณรวมของเทอร์ปีนอยู่ดังนี้ 1,081,316.85, 596,265.44, 85,421.65, 25,280.37, 78,124.21 และ 44,656.46 ต่อน้ำหนักใบแห้ง 1 กรัม ตามลำดับ เมื่อเรียงลำดับวิธีการสกัดที่ให้ปริมาณรวมของเทอร์ปีนอยู่มากไปหาน้อยจะได้ว่า วิธีการสกัดด้วยการแช่ใน Methanol, Ethanol, Isopropanol, Ethyl acetate, Acetone และ Dichloromethane แต่เนื่องจากว่า Dichloromethane มีความบริสุทธิ์ (Purity) มากที่สุดถึง 87.5% จึงถูกเลือกนำไปใช้ในการทดลองตอนที่ 2 เพื่อใช้กำจัด impurity ก่อนที่จะนำไปประเทยแห้งแล้วนำไปวิเคราะห์ผลด้วย HPLC ต่อไป

จากวิธีการสกัดสารจากใบแปะก๊วยในการทดลองตอนที่ 2 การต้มผงใบแปะก๊วยในบัฟเฟอร์ pH 5 - pH 7, Ethanol 85.4% และน้ำ การต้มผงใบแปะก๊วยแห้งในบัฟเฟอร์จะทำให้ Ginkgolide ละลายออกมายู่ในชั้นน้ำได้ดีขึ้น ส่วนสารพาร์กที่เป็น impurity ที่ไม่มีข้าวและมีข้าวอ่อนๆนิดเดียวจะไม่ละลายลงในชั้นน้ำ ต่อมานำส่วนที่เป็นน้ำทึบสองส่วนมาปรับ pH ให้เป็น 5.0 เพื่อจะทำให้สารพาร์กเทอร์ปีนอยู่เหล่านี้อยู่ในรูป protonated form ซึ่งทำให้สามารถถูกสกัดออกมากได้โดยการใช้ตัวทำละลายอินทรีย์ (Qing Lang and C.M. Wai, 1999) ส่วนพาร์ก impurity อื่นๆที่อยู่ในสภาพเอกสารนี้เป็นโครงสร้างที่ส่วนใหญ่เป็นรูปโซเดียมไฮดรอกไซด์ในชั้นน้ำโดยจะไม่ถูกสกัดออกมาน้ำโดยตัวทำละลายอินทรีย์ ไม่ว่ากรainless steel หรือ hydrophilic จะยังคงละลายอยู่ในชั้นน้ำโดยจะไม่ถูกสกัดออกมาน้ำโดยตัวทำละลายอินทรีย์ ในการทดลองนี้ได้ทดลองใช้ตัวทำละลายอินทรีย์คือ Dichloromethane โดยเมื่อได้สารสกัดแล้วนำมาทำการตรวจสอบปริมาณของเทอร์ปีนอยู่ด้วยเครื่อง HPLC พบว่าวิธีสกัดสารโดยใช้ Acetate

buffer(pH 5), Citrate buffer (pH 6), Phosphate buffer (pH 7), Ethanol 85.4% และน้ำ จะให้พื้นที่ได้กราฟ ซึ่งแสดงถึงปริมาณรวมของเทอร์ปีนอยด์เป็น 67,737.15, 69,514.63, 79,355.04, 163,461.36 และ 92,331.47 ต่อน้ำหนักใบแห้ง 1 กรัมตามลำดับ เมื่อเรียงลำดับของวิธีในการสกัดที่ให้ปริมาณรวมของเทอร์ปีนอยด์จากมากไปหาน้อยจะได้ว่า การต้มใน Ethanol 85.4%, น้ำ, Phosphate buffer (pH 7), Citrate buffer (pH 6) และ Acetate buffer (pH 5) ส่วนเรื่องความบริสุทธิ์ (Purity) การสกัดด้วยการต้มผงใบเปลือยแห้งในบัฟเฟอร์ pH 6 จะให้ความบริสุทธิ์มากที่สุดคือ 75.8% เพราะฉะนั้นถ้าหากพิจารณาถึงเรื่องของผลของ pH ที่มีต่อการสกัด Terpene lactones จากบัฟเฟอร์ในช่วง pH 5 ถึง pH 7 พบว่า pH 7 เป็นพื้นที่เหมาะสมที่สุดในการสกัด Terpene lactones จากใบเปลือย เพราะให้ปริมาณของ Terpene lactones มากที่สุดเมื่อเทียบกับการต้มในบัฟเฟอร์ pH 5 และ pH 6 และยังให้ความบริสุทธิ์สูงถึง 64.5 % อีกด้วย

เพราะฉะนั้นจากที่กล่าวมาทั้งหมดจึงสามารถสรุปได้ว่า วิธีที่เหมาะสมที่สุดของการสกัด Terpene lactones จากใบเปลือยก็คือ การต้มผงใบเปลือยแห้งในน้ำ ซึ่งหากจะต้องนำไปผลิตจริง ก็สามารถทำได้โดยการนำผงใบเปลือยแห้งมาต้มในน้ำประมาณ 10 นาที จากนั้นนำไปกรองแบบลดความดันโดยเอาเฉพาะส่วนที่กรองได้ (filtrate) และนำส่วนที่กรองได้ (filtrate) ไปปรับ pH ให้เป็น 5 จากนั้นนำไปทำ liquid-liquid extraction ด้วย Dichloromethane ไข่เอาเฉพาะชั้นของ Dichloromethane และนำไปรีഫิล (refill) ก็จะได้สารสกัดจากใบเปลือย หรือ Terpene lactones ที่มีความบริสุทธิ์สูงตามที่ต้องการ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณของสารสกัดกลุ่มเทอร์ปีนอยด์อันได้แก่ BB, GJ, GC, GA และ GB ด้วย HPLC นั้น โดยปกติแล้วต้องนำสารมาตรฐานแต่ละตัวที่ทราบน้ำหนักแน่นอนมาปั๊มเข้า HPLC เพื่อให้ทราบ retention time ของสารแต่ละตัว และทราบปริมาณสารที่แน่นอนเมื่อคูณพื้นที่ใต้ peak แต่โครงงานพิเศษนี้ได้รับเงินสนับสนุนที่ไม่ครอบคลุมจึงไม่สามารถซื้อสารมาตรฐานแต่ละเอกสารนี้เป็นคิดมาใช้ในการทดลองได้ ทำให้ไม่สามารถหาปริมาณที่แน่นอนของสารแต่ละชนิดจาก HPLC ได้ ไม่ว่าการวิเคราะห์น้ำหนักสิ่งของสารที่ได้จากการทดลองได้เพียงเบริญเทียนว่าวิธีได้สกัดสารได้มากกว่ากัน และสารมาตรฐานที่ใช้ในการทดลองนี้ใช้บอกได้เพียงว่าที่ retention time ได้ให้สารตัวใดออกมาน่าท่าน

ในการทดลองตอนที่ 1 ควรที่จะเพิ่มวิธีการสกัดอีก 1 วิธี คือการแช่ในน้ำ เพื่อที่จะได้ใช้เปรียบเทียบกับการทดลองตอนที่ 2 การต้มผงใบแพะกົວຍในน้ำจะทำให้ทราบว่า การให้ความร้อนมีผลต่อวิธีการสกัดด้วยน้ำหรือไม่ แต่เนื่องจากโครงการพิเศษนี้ได้รับเงินสนับสนุนเพียงเล็กน้อย รวมถึงยังขาดเครื่องมือวิเคราะห์ HPLC-ELS Detector จึงต้องส่งวิเคราะห์ที่ศูนย์เครื่องมือซึ่งมีค่าวิเคราะห์ค่อนข้างสูง จึงไม่สามารถที่จะเพิ่มขั้นตอนการทดลองเข้าไปอีกได้

สำหรับการต้มผงใบแพะกົວยแห้ง ใน Ethanol 85.4% หรือตัวทำละลายอินทรีย์อื่นๆ ควรที่จะทำการสกัดแบบต่อเนื่องด้วยการ Reflux ผงใบแพะกົວยแห้งในตัวทำละลายอินทรีย์โดยวิธีนี้เราจะไม่สูญเสียตัวทำละลายอินทรีย์และ Terpene lactones ไปในระหว่างการสกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- เชิดศักดิ์ มณีรัตนรุ่งโรจน์. 2545. “การสกัดสารพาก Terpene lactones และ Flavonoids จากใบแปะกําย.” โครงการเรียนการสอนเพื่อเสริมประสบการณ์ คณะวิทยาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เออมอร โถมนະพันธุ์, วีณา จรจัดริยาภูต. 2542. “แปะกําย สมุนไพรอีนรักษาระบบความเสื่อม.” จุลสารข้อมูลสมุนไพร: หน้า 3-11
- Bastianetto S, Ramassamy C, Dore S, Christen Y, Poirier J, Quirion R. 2000. **The Ginkgobiloba extract (EGb 761) protects hippocampal neurons against cell death induced bybeta-amylloid.** Eur J Neurosci; 12(6):1882–1890.
- Bastianetto S, Zheng WH, Quirion R. 2000. **The Ginkgo biloba extract (EGb 761) protectsand rescues hippocampal cells against nitric oxide-induced toxicity: involvementof its flavonoid constituents and protein kinase C.** J Neurochem; 74(6):2268–2277.
- Dubey AK, Shankar PR, Upadhyaya D, Deshpande VY. 2004. **Ginkgo biloba—an appraisal.** Kathmandu Univ Med J (KUMJ); 2(3):225–229.
- Houghton P. 1994. **Herbal products. 2.** Ginkgo. The Pharmaceutical Journal.
- Kriegelstein J, Ausmeier F, El-Abhar H, Lippert K, Welsch M, Rupalla K, Henrich-Noack P. 1990. **Neuroprotectjive effects of *Ginkgo biloba* constituents.** Eur. J. Pharm Sci :39–48
- M.-J. Dubber,I. Kanfer. 2006. **Determination of terpene trilactone in Ginkgo biloba solid oral dosage forms using HPLC with evaporative light scattering detection.** The Pharmaceutical and Biomedical Analysis Journal.41:135-140
- Po-Chuen Chan,Qingsu Xia and Peter P. Fu. 2007. ***Ginkgo Biloba* Leave Extract**
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มาใช้ในห้องปฏิบัติงานชีวภาพ ไม่ควรนำไปใช้ในทางการค้า
Biological, Medicinal, and Toxicological Effects. Environmental Science and Health
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามนำเข้าสู่ระบบเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
Part C. 25:211–244

บรรณานุกรม (ต่อ)

Winter E. 1991. Effects of an extract of Ginkgo biloba on learning and memory in mice.

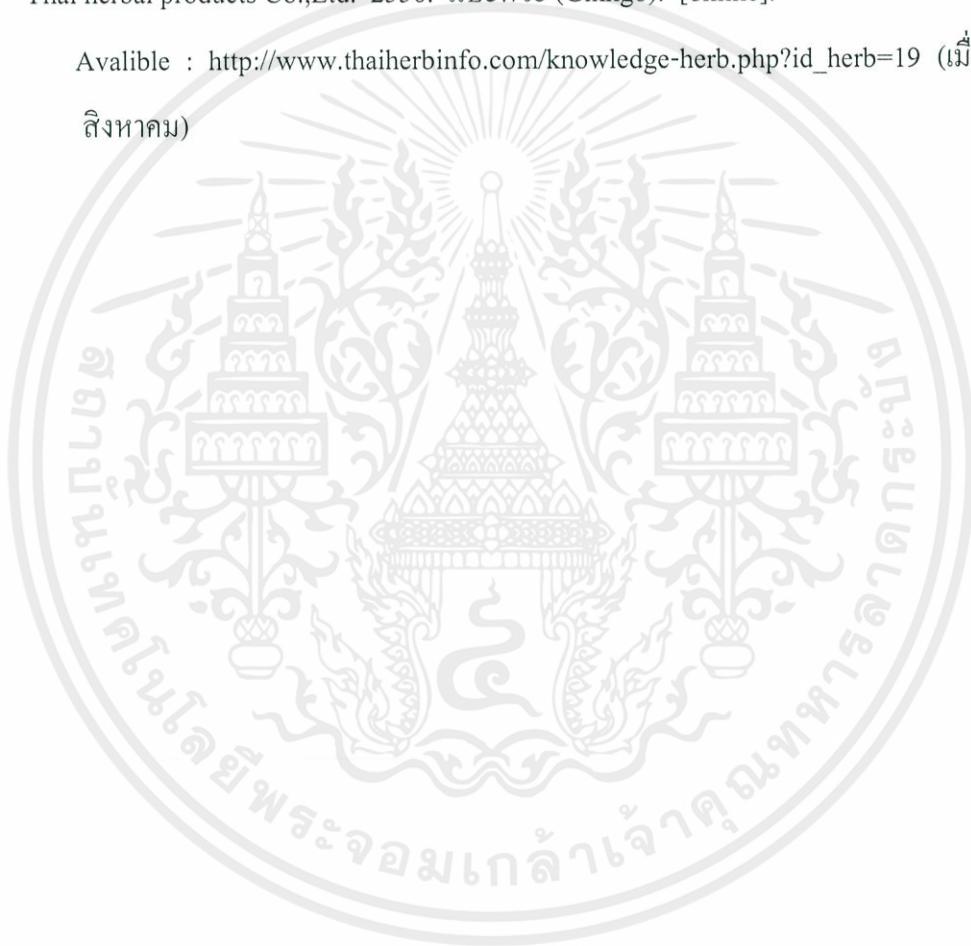
Pharmacol. Biochem. Behav. 38(1):109–114.

Super ego. 2556. ใบแปะก๊วย... ยาสมุนไพรอาชญาตหนา. [online].

Available : www.ego.co.th/2006/health02.php (เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม)

Thai herbal products Co.,Ltd. 2556. แปะก๊วย (Ginkgo). [online].

Available : http://www.thaiherbinfo.com/knowledge-herb.php?id_herb=19 (เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วัสดุรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

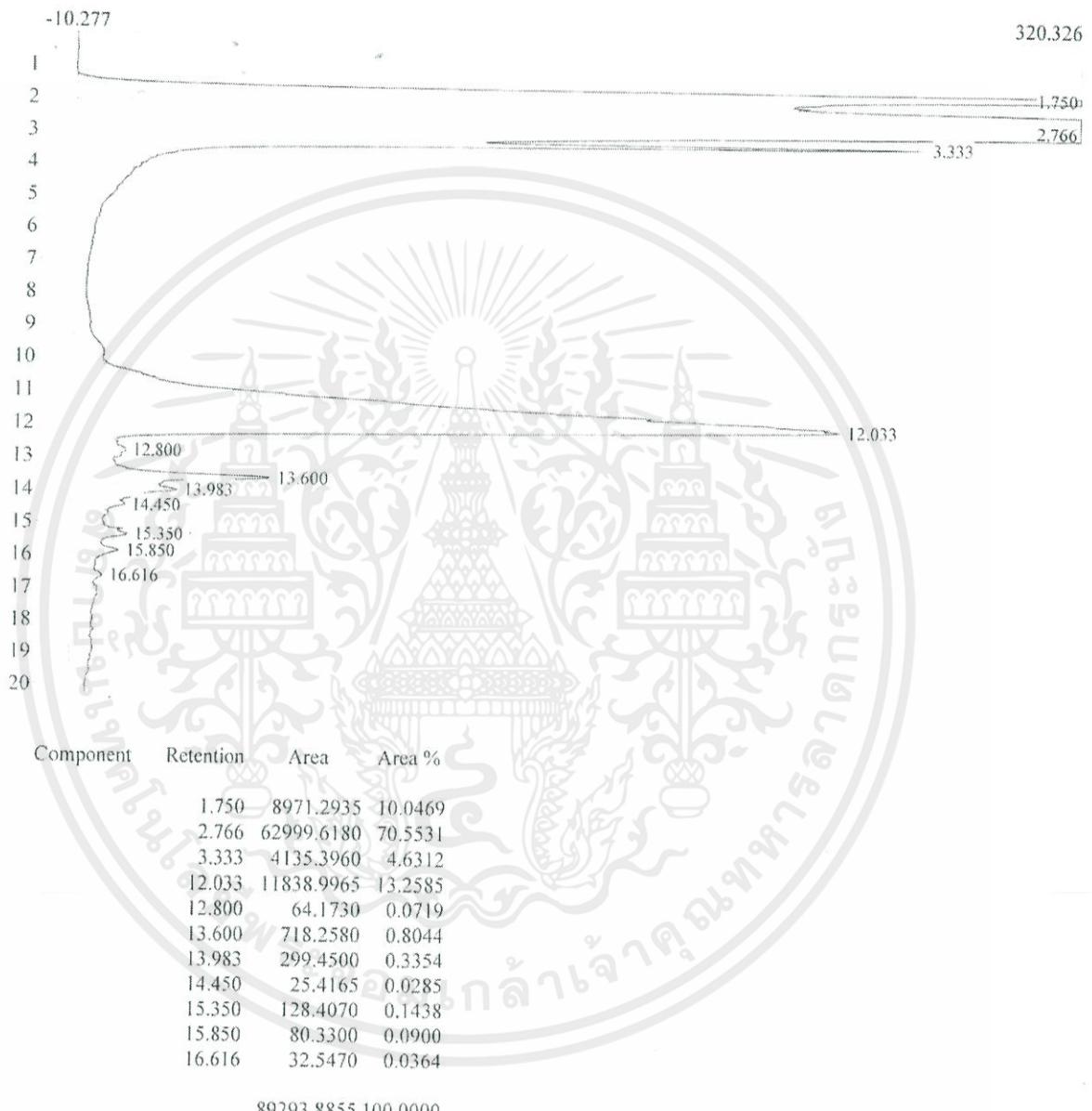
ภาคผนวก ก

ภาพ 1ก แสดง HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones จากการทดลองต่อนที่ 1
การแข่งขันแบคทีเรียในตัวทำละลายอินทรีย์ (แสดงในหน้า 44-53)

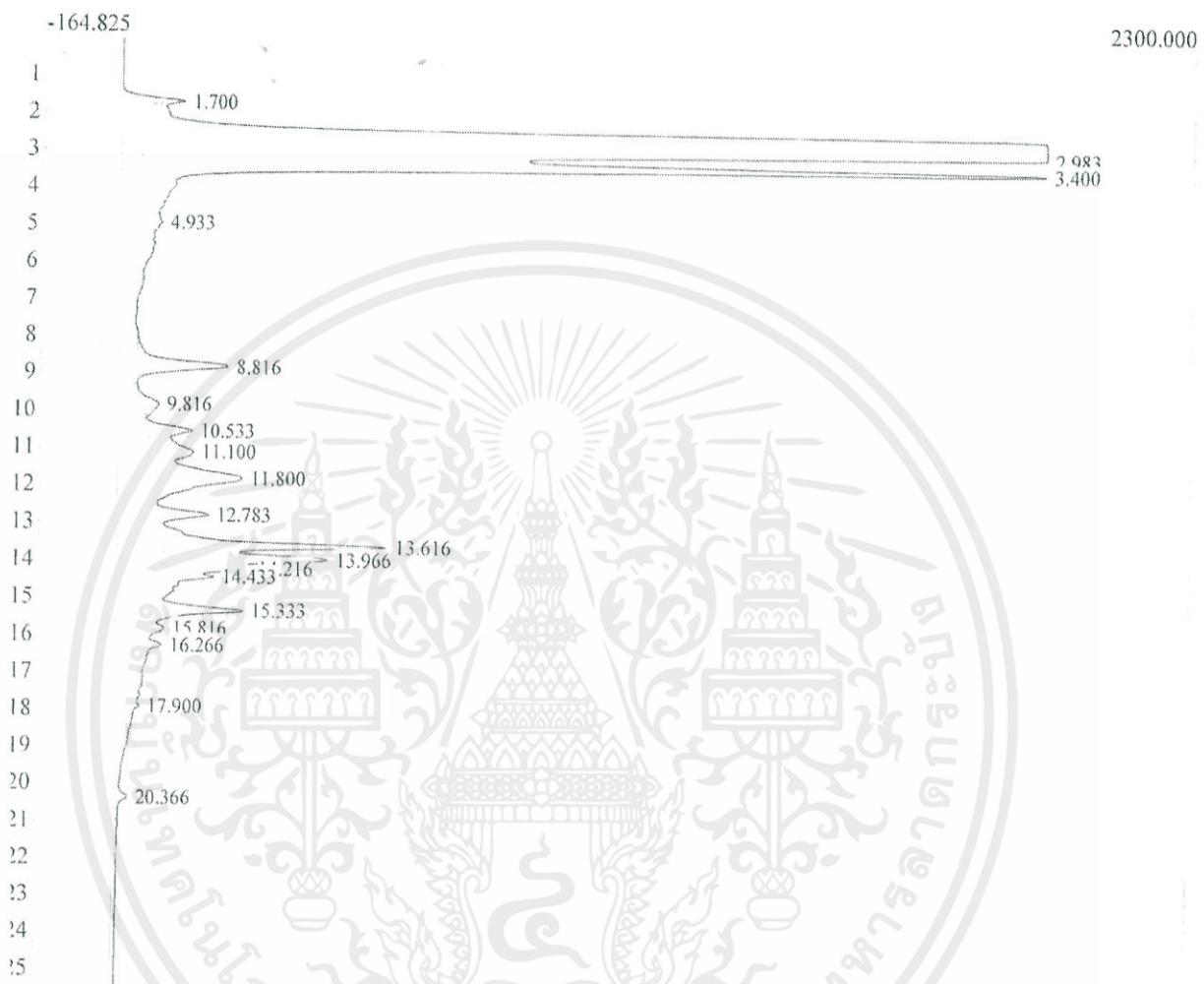
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปที่มีการนำไปใช้

Job name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 08/15/2013 13:20:16
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H2O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide10.chr()
 Sample: Std 50 uL_2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

Lab name: RPPLC-ELSD
 Analysis date: 08/15/2013 11:45:54
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide07.chr()
 Sample: MeOH 50 uL

Component	Retention	Area	Area %
1.700	1685.8720	1.1228	
2.983	81072.6500	53.9968	
3.400	31191.8725	20.7747	
4.933	234.0860	0.1559	
8.816	3812.1500	2.5390	
9.816	823.4135	0.5484	
10.533	1566.0755	1.0431	
11.100	2585.1345	1.7218	
11.800	6263.1210	4.1714	
12.783	1371.1240	0.9132	
13.616	6683.6580	4.4515	
13.966	5571.3550	3.7107	
14.216	2166.2050	1.4428	
14.433	1692.8490	1.1275	
15.333	2453.8250	1.6343	
15.816	281.0200	0.1872	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการศึกษาท่านนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

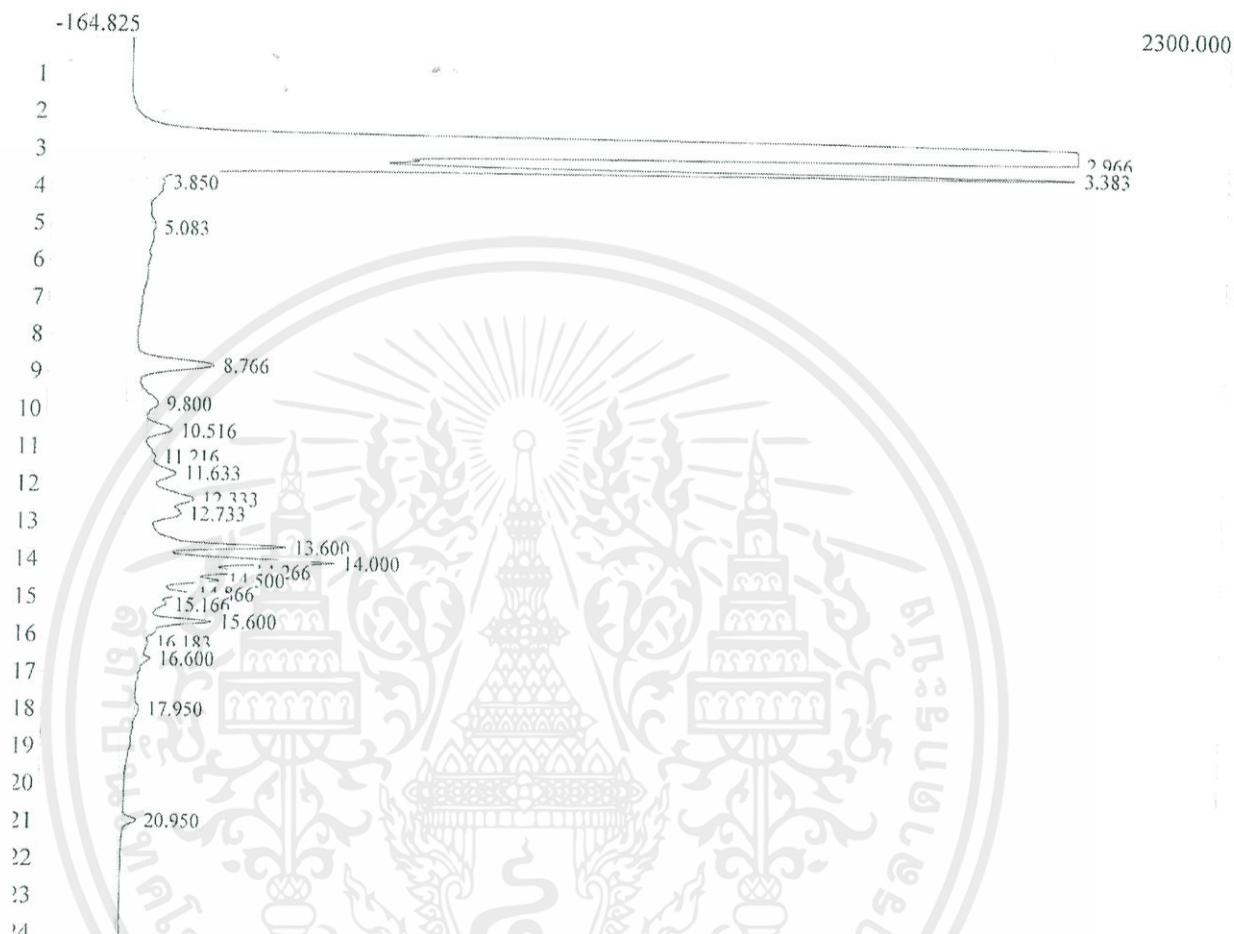
16.266	387.8380	0.2583
17.900	53.2465	0.0355
20.366	248.0180	0.1652

150143.5135 100.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปที่มีการนำไปใช้

Analysis date: 08/15/2013 12:18:31
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide08.chr 0
 Sample: EtOH 50 uL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งเสริมการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามนำเอกสารนี้ไปใช้ในทางการค้าโดยเด็ดขาด
 ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

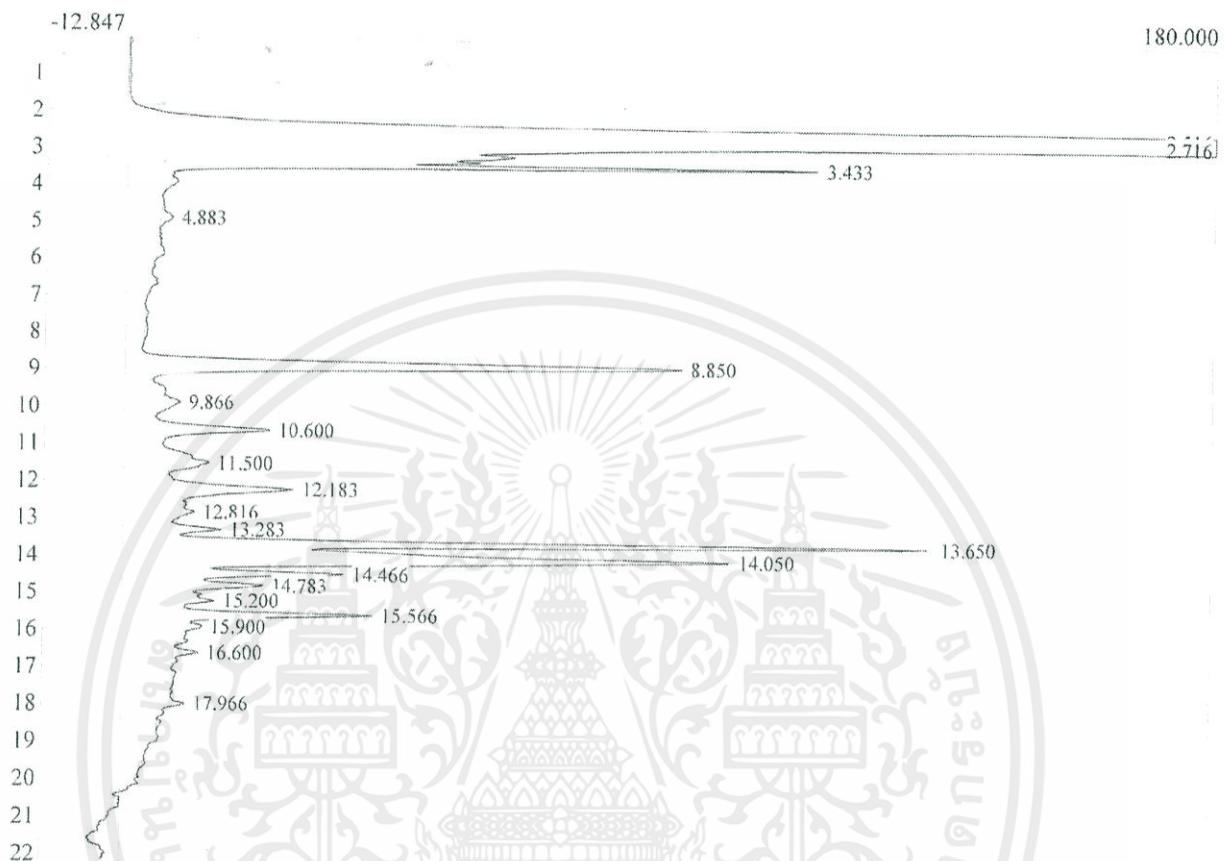
16.183	72.2045	0.0629
16.600	183.9580	0.1604
17.950	227.9190	0.1987
20.950	415.2490	0.3620

114716.6715 100.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วน ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

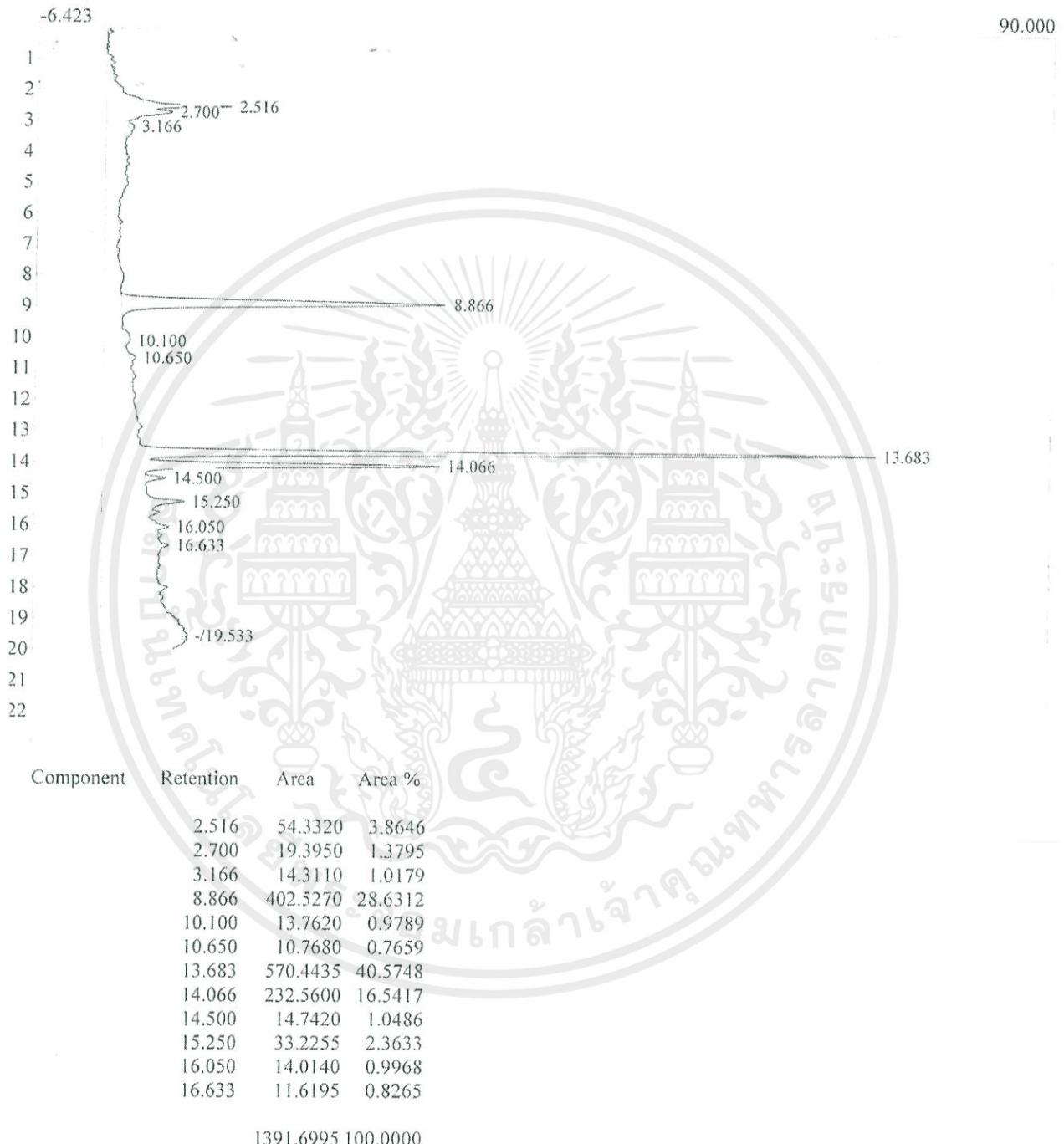
File name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 08/15/2013 13:47:28
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide I1.chr ()
 Sample: i PrOH 50 uL

Component	Retention	Area	Area %
	2.516	8036.9270	23.0949
	2.716	20860.3120	59.9441
	3.433	698.3920	2.0069
	4.883	37.7910	0.1086
	8.850	1224.4020	3.5184
	9.866	56.7940	0.1632
	10.600	245.2430	0.7047
	11.500	159.8545	0.4594
	12.183	276.6095	0.7949
	12.816	26.1845	0.0752
	13.283	66.6120	0.1914
	13.650	1040.2450	2.9892
	14.050	1387.7130	3.9877
	14.466	178.4390	0.5128
	14.783	96.0715	0.2761
	15.200	40.1640	0.1154
	15.566	267.3000	0.7681
	15.900	20.8260	0.0598
	16.600	45.8180	0.1317
	17.966	33.8820	0.0974

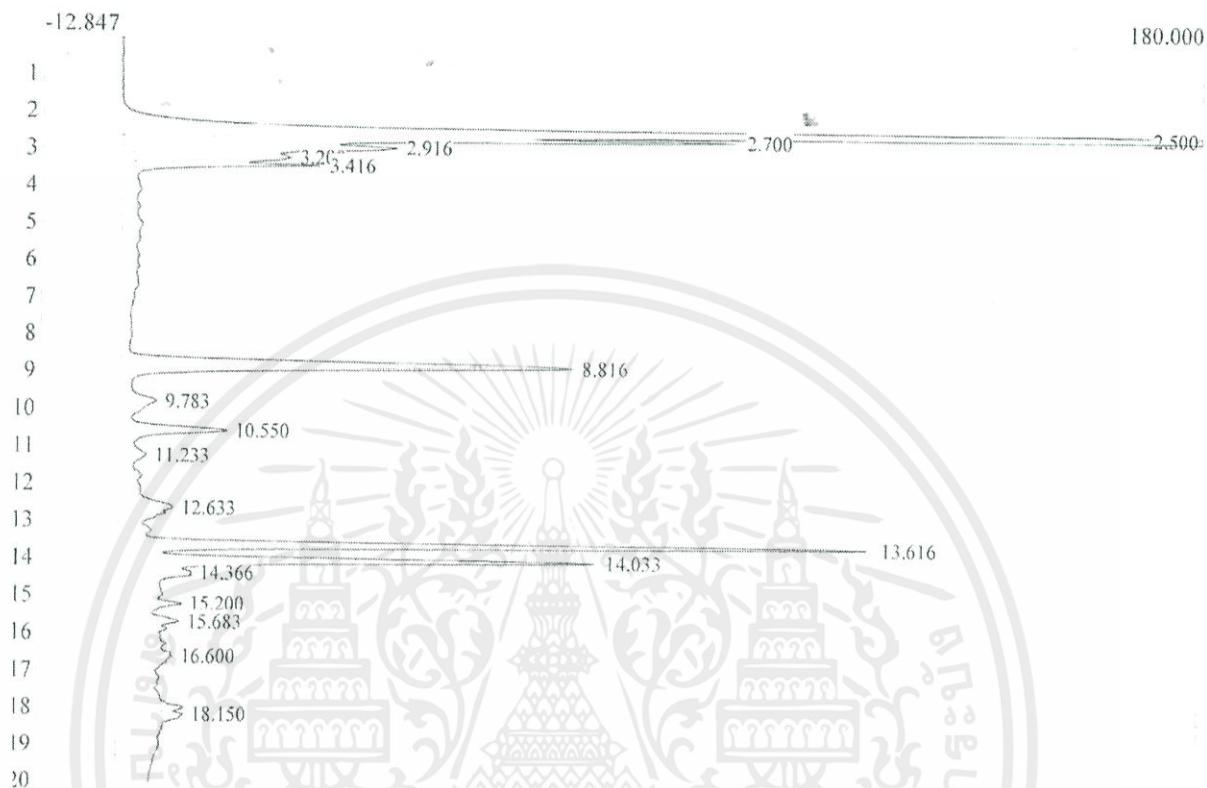
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นสำหรับการใช้งานภายในห้องปฏิบัติการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

Job name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 08/15/2013 14:15:33
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide12.chr()
 Sample: CH₂Cl₂ 50 uL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 08/15/2013 15:08:21
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide14.chr ()
 Sample: EtOAc 50 uL

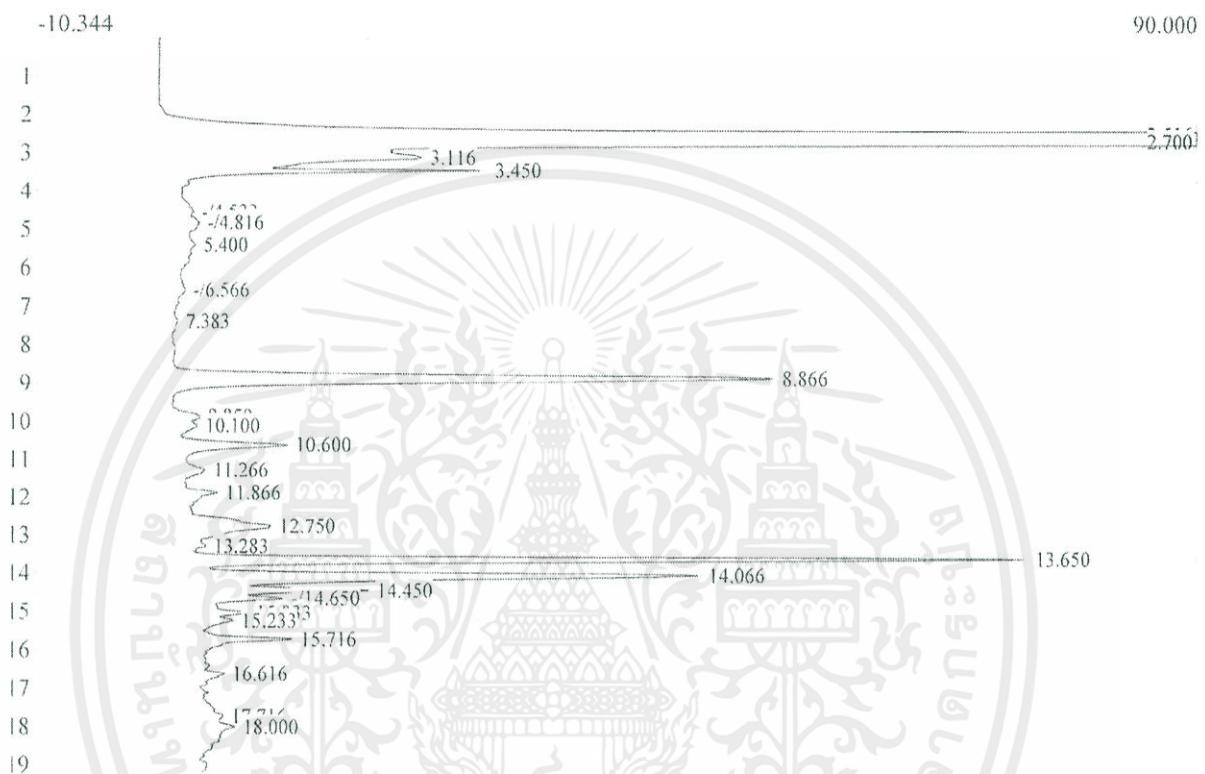

Component	Retention	Area	Area %
	2.500	4850.8020	47.4049
	2.700	764.7395	7.4735
	2.916	592.2580	5.7879
	3.200	371.7810	3.6333
	3.416	241.3070	2.3582
	8.816	1077.1930	10.5270
	9.783	80.4880	0.7866
	10.550	201.8700	1.9728
	11.233	31.7795	0.3106
	12.633	136.6970	1.3359
	13.616	1015.2690	9.9218
	14.033	645.1405	6.3047
	14.366	34.4190	0.3364
	15.200	38.0340	0.3717
	15.683	33.5830	0.3282
	16.600	39.9415	0.3903
	18.150	77.3980	0.7564

10232.7000 100.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 08/15/2013 15:34:28
 Column: Luna C18.250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H2O
 Data file: 15-08-56-Ginkgolide15.chr()
 Sample: Acetone 50 uL
 Comments: ELSD : temp90C
 N2 2.2 L/min
 Impactor Off
 Mobile phase flowrate 1.0ml/min

Component	Retention	Area	Area %
	2.516	3375.8455	36.3563
	2.700	2936.0010	31.6194
	3.116	391.5580	4.2169
	3.450	201.8350	2.1737
	5.400	5.3330	0.0574
	7.383	6.5425	0.0705
	8.866	704.9680	7.5922
	9.850	14.4310	0.1554
	10.100	8.4510	0.0910
	10.600	110.4415	1.1894
	11.266	24.0580	0.2591
	11.866	33.7780	0.3638
	12.750	135.0225	1.4541
	13.283	6.3920	0.0688
	13.650	594.0430	6.3976
	14.066	447.5260	4.8196
	14.450	71.2925	0.7678
	15.033	17.5080	0.1886
	15.233	15.8700	0.1709
	15.716	78.2740	0.8430

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งจากห้องปฏิบัติการเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16.616	23.5440	0.2536
17.716	8.7900	0.0947
18.000	14.3460	0.1545

9225.8505 100.0000

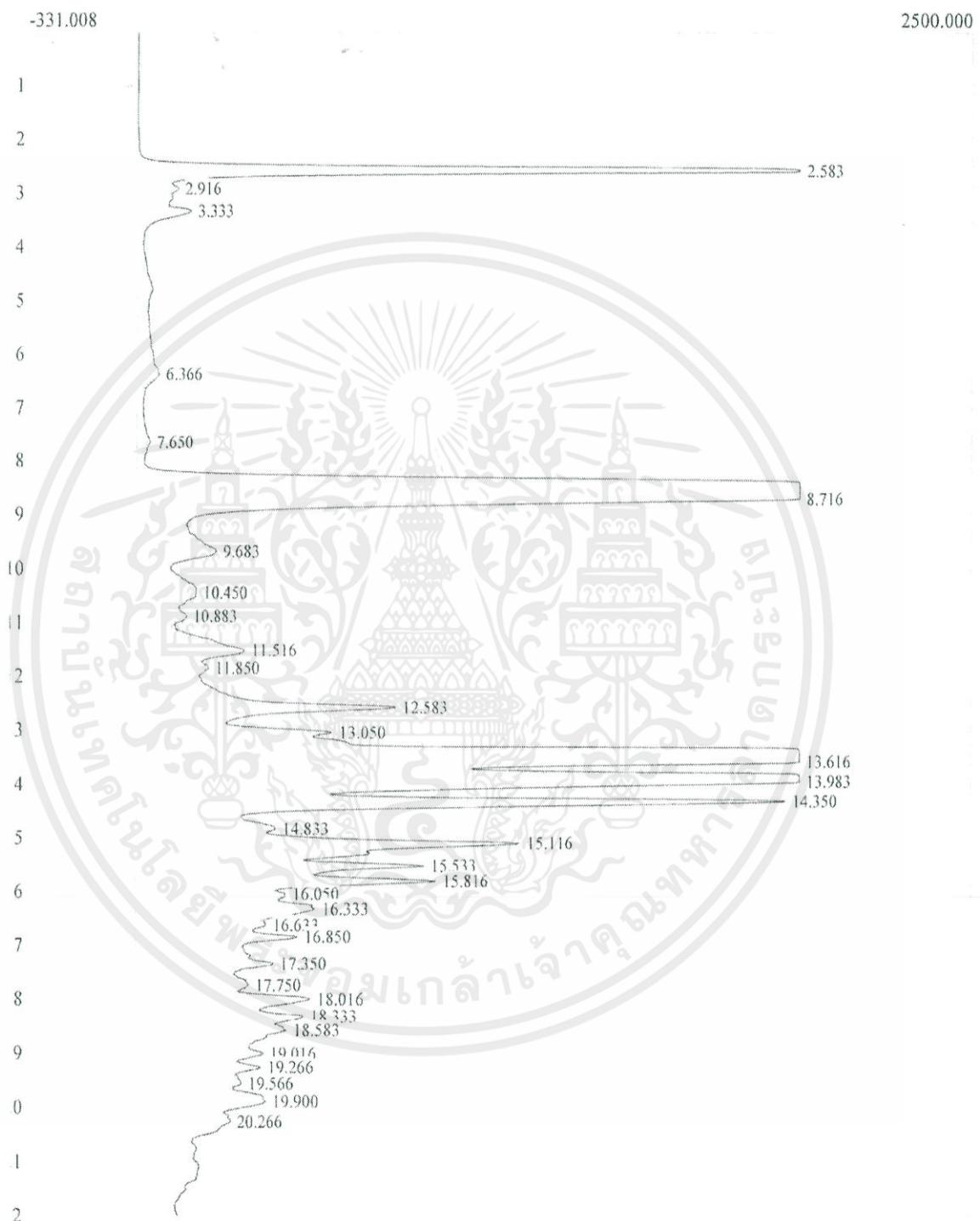
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

ภาพ 2ก แสดง HPLC Chromatogram ของ Terpene lactones จากการทดลองตอนที่ 2
การต้มผงใบแพะกวยแห้งในน้ำฟเฟอร์ น้ำ และ Ethanol 85.4% (แสดงในหน้า 55-64)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนได้รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 09/17/2013 12:02:29
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 17-09-56-Ginkgolide05.chr()
 Sample: Water , 50 uL

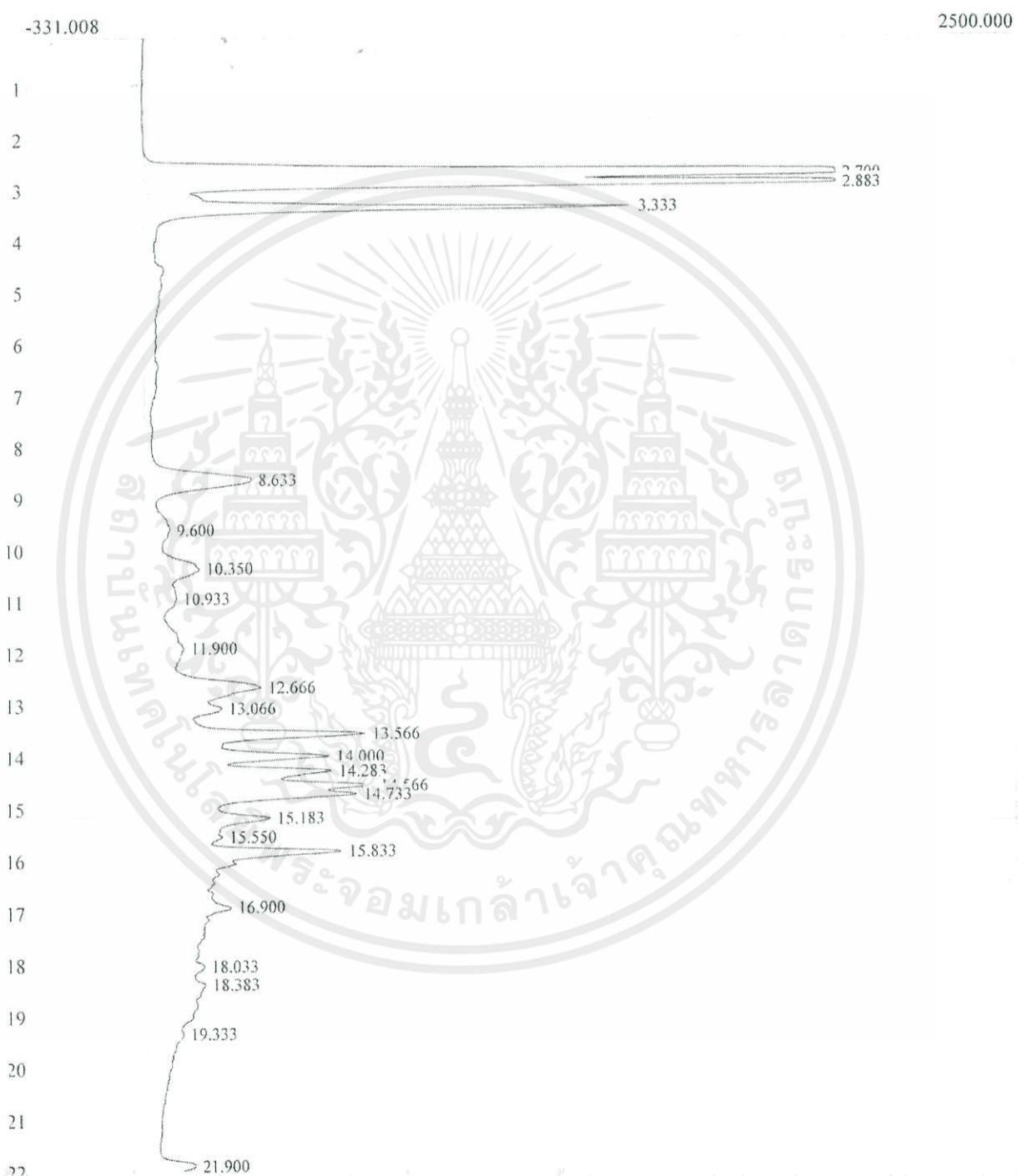

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

Component	Retention	Area	Area %
	2.583	17929.5680	8.3468
	2.916	192.1010	0.0894
	3.333	928.5315	0.4323
	6.366	150.7110	0.0702
	7.650	145.7290	0.0678
	8.716	60244.0225	28.0456
	9.683	2512.4070	1.1696
	10.450	1599.3630	0.7446
	10.883	345.0070	0.1606
	11.516	3364.7560	1.5664
	11.850	444.5420	0.2069
	12.583	6479.4530	3.0164
	13.050	2505.6700	1.1665
	13.616	40595.1080	18.8984
	13.983	33546.3070	15.6169
	14.350	17108.6000	7.9646
	14.833	521.0780	0.2426
	15.116	8434.9505	3.9268
	15.533	2298.1910	1.0699
	15.816	3129.6700	1.4570
	16.050	160.7210	0.0748
	16.333	1696.0470	0.7896
	16.633	166.1120	0.0773
	16.850	1025.1280	0.4772
	17.350	1117.0515	0.5200
	17.750	653.3465	0.3042
	18.016	2215.6355	1.0315
	18.333	779.5775	0.3629
	18.583	550.5900	0.2563
	19.016	495.5470	0.2307
	19.266	521.1455	0.2426
	19.566	212.9430	0.0991
	19.900	1803.1255	0.8394
	20.266	934.3640	0.4350
		214807.0995	100.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 09/17/2013 11:32:42
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 17-09-56-Ginkgolide04.CHR ()
 Sample: Ethanol , 50 uL

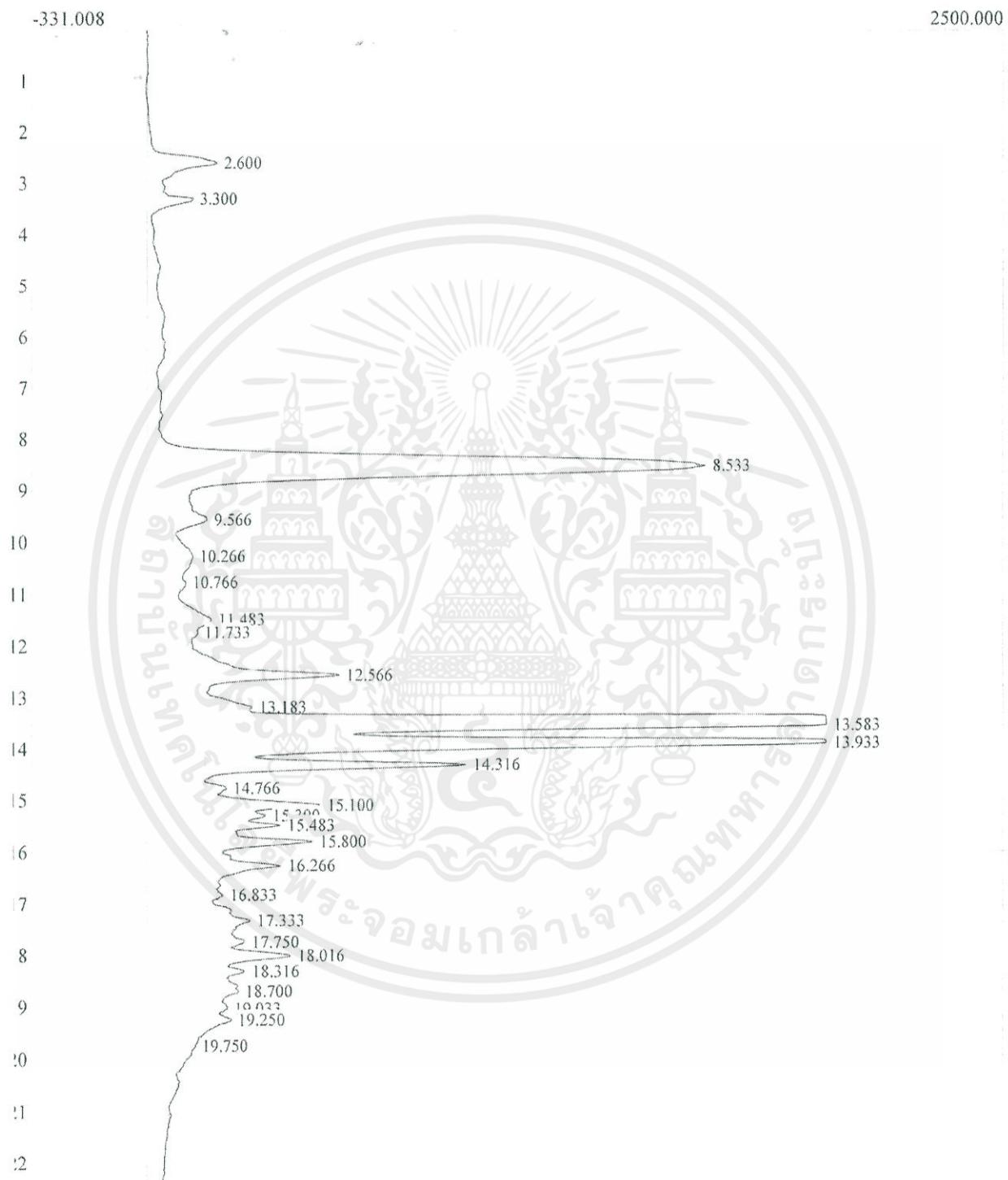
²²เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่ได้รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
²³ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

Component	Retention	Area	Area %
2.700	26696.6400	26.0116	
2.883	19328.4000	18.8324	
3.333	13260.5430	12.9203	
8.633	5897.3085	5.7460	
9.600	741.1670	0.7221	
10.350	2339.9880	2.2799	
10.933	1021.8925	0.9957	
11.900	1165.0010	1.1351	
12.666	4354.2140	4.2425	
13.066	1230.0970	1.1985	
13.566	4198.8855	4.0911	
14.000	2595.9670	2.5294	
14.283	3172.1940	3.0908	
14.566	4117.4040	4.0118	
14.733	3869.2520	3.7700	
15.183	1755.3460	1.7103	
15.550	196.2375	0.1912	
15.833	4591.4620	4.4736	
16.900	1016.4330	0.9904	
18.033	288.8750	0.2815	
18.383	415.5450	0.4049	
19.333	153.2210	0.1493	
21.900	227.4415	0.2216	
 102633.5145 100.0000			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 09/17/2013 10:04:20
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 17-09-56-Ginkgolide01.CHR ()
 Sample: pH 5, 50 uL

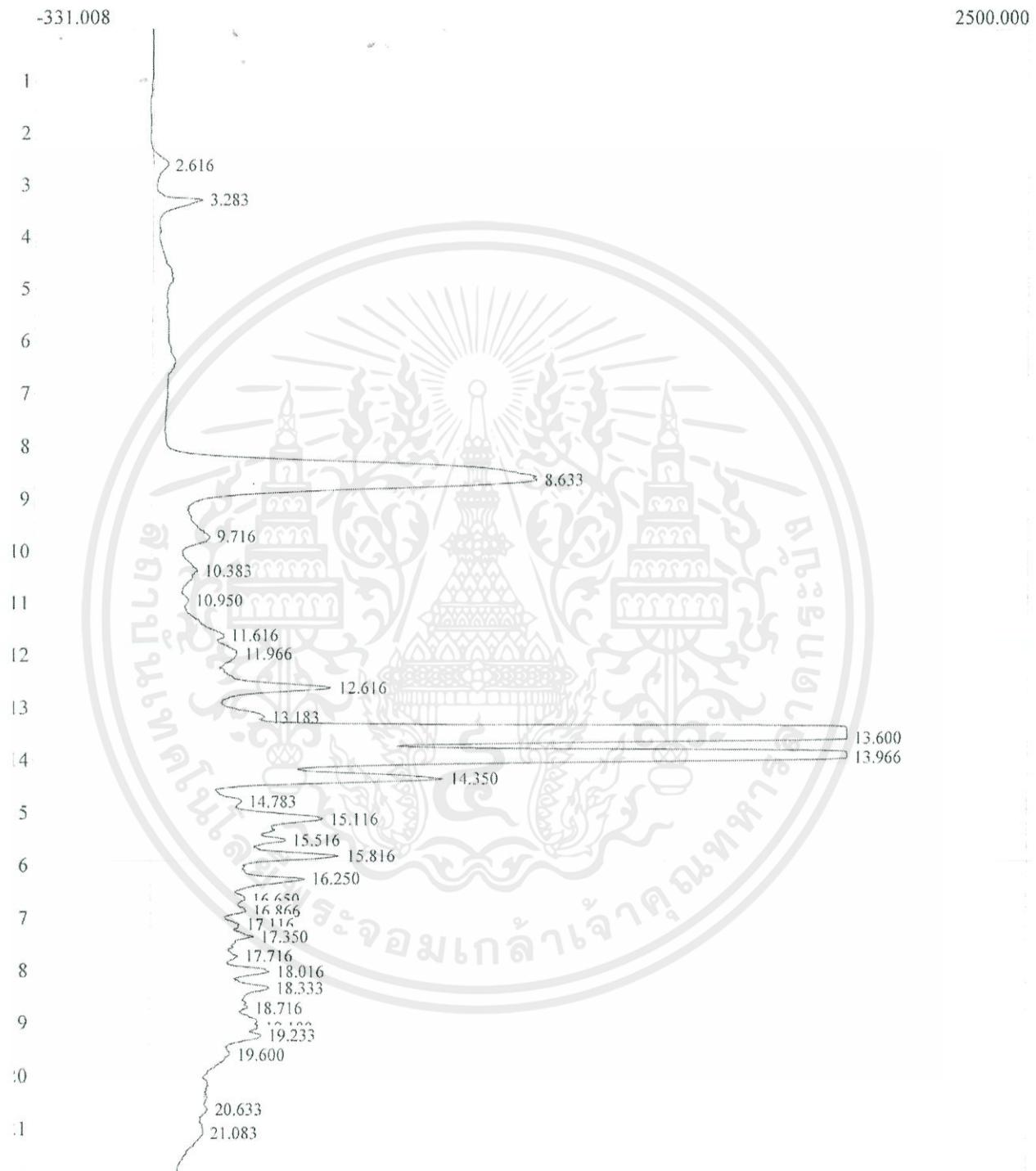

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

Component	Retention	Area	Area %
	2.600	3013.8585	2.2098
	3.300	1150.8385	0.8438
	8.533	38733.7460	28.3998
	9.566	1444.7250	1.0593
	10.266	1095.9680	0.8036
	10.766	159.4920	0.1169
	11.483	1621.4500	1.1889
	11.733	232.9295	0.1708
	12.566	5586.7210	4.0962
	13.183	1551.3630	1.1375
	13.583	33833.4930	24.8069
	13.933	26497.7965	19.4284
	14.316	8083.8160	5.9271
	14.766	382.2140	0.2802
	15.100	2392.9940	1.7546
	15.300	507.6125	0.3722
	15.483	626.4870	0.4593
	15.800	2031.8480	1.4898
	16.266	2087.9060	1.5309
	16.833	132.3550	0.0970
	17.333	1071.1590	0.7854
	17.750	299.0615	0.2193
	18.016	1854.0480	1.3594
	18.316	456.9560	0.3350
	18.700	626.0750	0.4590
	19.033	165.4660	0.1213
	19.250	605.5520	0.4440
	19.750	141.2940	0.1036
	136387.2250	100.0000	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วน ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 09/17/2013 10:33:27
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 17-09-56-Ginkgolide02.chr()
 Sample: pH 6, 50 uL

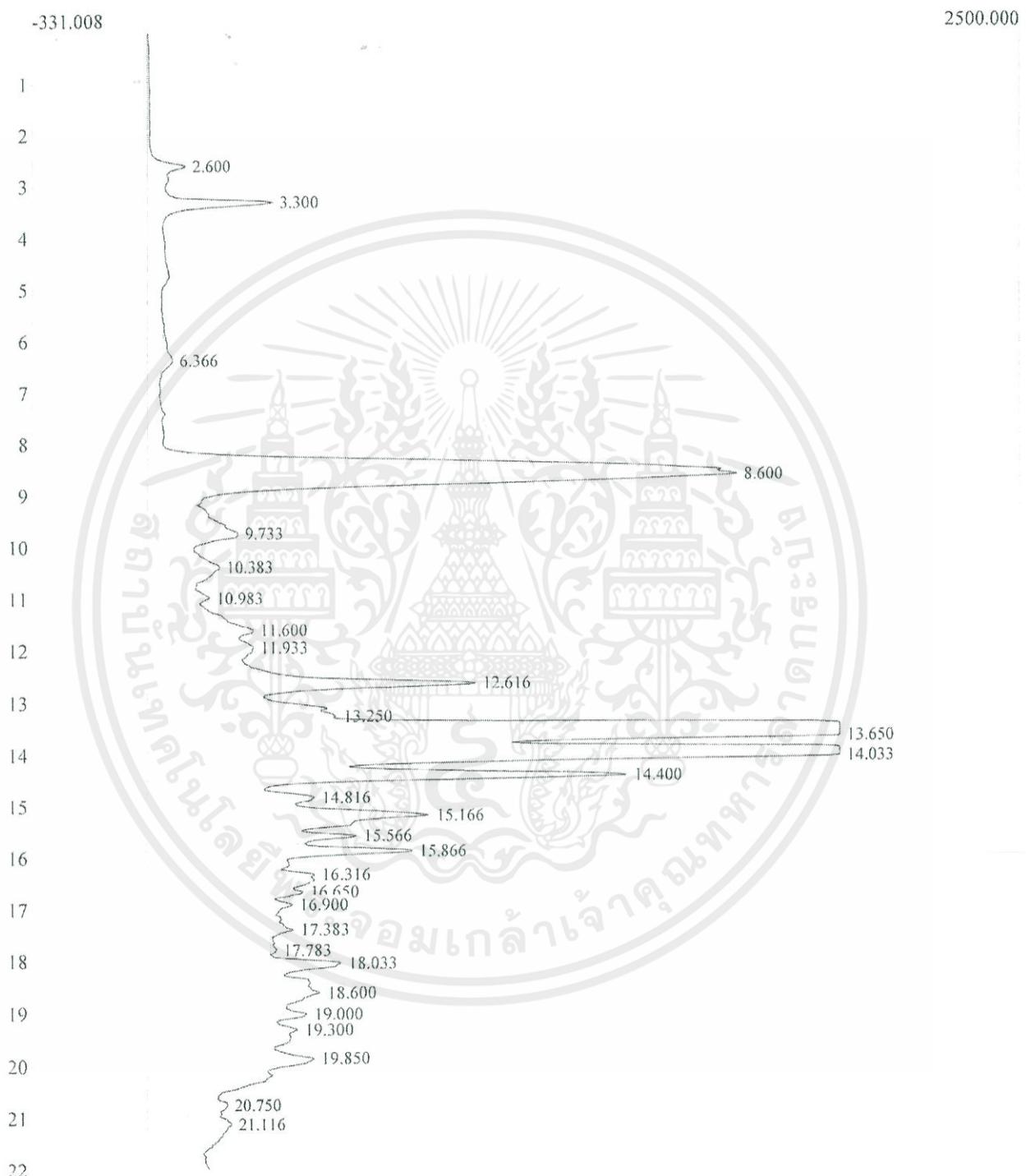

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผลงาน ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปที่มีการนำไปใช้

Component	Retention	Area	Area %
	2.616	855.4000	0.6217
	3.283	1521.5960	1.1059
	8.633	32976.7535	23.9679
	9.716	1601.9160	1.1643
	10.383	939.3770	0.6828
	10.950	142.6380	0.1037
	11.616	1042.8660	0.7580
	11.966	1564.0065	1.1367
	12.616	3853.9370	2.8011
	13.183	1195.3770	0.8688
	13.600	38381.0120	27.8958
	13.966	30372.8900	22.0754
	14.350	7881.6910	5.7285
	14.783	395.3750	0.2874
	15.116	3011.9980	2.1892
	15.516	545.0290	0.3961
	15.816	2242.6585	1.6300
	16.250	1811.4945	1.3166
	16.650	220.0775	0.1600
	16.866	328.2920	0.2386
	17.116	344.5040	0.2504
	17.350	844.9945	0.6142
	17.716	230.6100	0.1676
	18.016	1023.4840	0.7439
	18.333	905.7170	0.6583
	18.716	182.0320	0.1323
	19.100	1199.1185	0.8715
	19.233	992.6240	0.7215
	19.600	574.4760	0.4175
	20.633	108.1820	0.0786
	21.083	296.8990	0.2158
		137587.0255	100.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาท่านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปที่มีการนำไปใช้

Lab name: HPLC-ELSD
 Analysis date: 09/17/2013 11:02:41
 Column: Luna C18,250 X4.0mm
 Carrier: 70 %MeOH in H₂O
 Data file: 17-09-56-Ginkgolide03.chr ()
 Sample: pH 7 , 50 uL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Component	Retention	Area	Area %
	2.600	574.0750	0.3268
	3.300	3127.5700	1.7806
	6.366	846.4380	0.4819
	8.600	44351.4290	25.2501
	9.733	2967.4660	1.6894
	10.383	1588.1660	0.9042
	10.983	298.9500	0.1702
	11.600	1753.7730	0.9985
	11.933	1012.1310	0.5762
	12.616	7396.6720	4.2111
	13.250	2821.0980	1.6061
	13.650	37920.0110	21.5886
	14.033	32205.4950	18.3352
	14.400	12019.1510	6.8427
	14.816	1280.8200	0.7292
	15.166	5821.3980	3.3142
	15.566	1092.1810	0.6218
	15.866	2979.0670	1.6960
	16.316	1594.2670	0.9076
	16.650	587.7600	0.3346
	16.900	380.3330	0.2165
	17.383	631.9885	0.3598
	17.783	220.4820	0.1255
	18.033	2277.6380	1.2967
	18.600	2400.0475	1.3664
	19.000	618.8140	0.3523
	19.300	1054.7935	0.6005
	19.850	3838.4600	2.1853
	20.750	486.7100	0.2771
	21.116	1501.0060	0.8546
		175648.1905	100.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

1x. วิธีการคำนวณปริมาณรวมของ Terpene lactones ต่อน้ำหนักในแห้ง 1 กรัม (Area/g DW) ของการทดลองตอนที่ 1

ตารางที่ 1.1x แสดงข้อมูลค่าพื้นที่ต่อกำрафของแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram

วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB
1. Methanol	3812.15	823.4135	1566.076	6683.658	5571.355
2. Ethanol	3082.894	721.929	985.181	3310.121	4596.899
3. Isopropanol	1224.402	56.794	245.243	1040.245	1387.713
4. Dichloromethane	402.527	13.762	10.768	570.4435	232.56
5. Ethyl acetate	1077.193	80.488	201.87	1015.269	645.1405
6. Acetone	704.968	14.431	110.4415	594.043	447.526

ตารางที่ 1.2x แสดงข้อมูลค่าน้ำหนักของสารสกัดทั้งหมดที่สกัดได้

น้ำหนัก สารสกัดทั้งหมด (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
1. Methanol	6.8986	6.8986	6.8986	6.8986	6.8986
2. Ethanol	5.4240	5.4240	5.4240	5.4240	5.4240
3. Isopropanol	2.5598	2.5598	2.5598	2.5598	2.5598
4. Dichloromethane	2.4046	2.4046	2.4046	2.4046	2.4046
5. Ethyl acetate	2.9685	2.9685	2.9685	2.9685	2.9685
6. Acetone	2.8456	2.8456	2.8456	2.8456	2.8456

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1.3x แสดงน้ำหนักสารสกัดใน 50% Ethanol 2 mL (การเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC)

น้ำหนักสารสกัดใน 50% Ethanol 2 mL (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
1. Methanol	0.157	0.157	0.157	0.157	0.157
2. Ethanol	0.154	0.154	0.154	0.154	0.154
3. Isopropanol	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158
4. Dichloromethane	0.156	0.156	0.156	0.156	0.156
5. Ethyl acetate	0.153	0.153	0.153	0.153	0.153
6. Acetone	0.159	0.159	0.159	0.159	0.159

ตารางที่ 1.4x แสดงปริมาณของสารสกัด Terpene lactones จาก 50 μL

ปริมาณสารสกัด (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
1. Methanol	0.003925	0.003925	0.003925	0.003925	0.003925
2. Ethanol	0.00385	0.00385	0.00385	0.00385	0.00385
3. Isopropanol	0.00395	0.00395	0.00395	0.00395	0.00395
4. Dichloromethane	0.0039	0.0039	0.0039	0.0039	0.0039
5. Ethyl acetate	0.003825	0.003825	0.003825	0.003825	0.003825
6. Acetone	0.003975	0.003975	0.003975	0.003975	0.003975

ตัวอย่างการคำนวณ

$$1. \text{ Methanol} \quad \text{ปริมาณสารสกัด} = \frac{0.157 \text{ g} \times 50 \mu\text{L}}{2 \text{ mL}} \times \frac{1 \text{ mL}}{1000 \mu\text{L}} = 0.003925 \text{ g}$$

$$2. \text{ Ethanol} \quad \text{ปริมาณสารสกัด} = \frac{0.154 \text{ g} \times 50 \mu\text{L}}{2 \text{ mL}} \times \frac{1 \text{ mL}}{1000 \mu\text{L}} = 0.00385 \text{ g}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1.5x แสดงน้ำหนักแห้ง (1 g) ในสารสกัด 50 μL (เทียบกับน้ำหนักผงเปลี่ยนต้น 30 g)

น้ำหนักแห้ง (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
1. Methanol	0.017069	0.017069	0.017069	0.017069	0.017069
2. Ethanol	0.021294	0.021294	0.021294	0.021294	0.021294
3. Isopropanol	0.046293	0.046293	0.046293	0.046293	0.046293
4. Dichloromethane	0.048657	0.048657	0.048657	0.048657	0.048657
5. Ethyl acetate	0.038656	0.038656	0.038656	0.038656	0.038656
6. Acetone	0.041907	0.041907	0.041907	0.041907	0.041907

ตัวอย่างการคำนวณ

$$1. \text{ Methanol} \quad \text{น้ำหนักแห้ง} = \frac{0.003925 \times 30}{6.8986} = 0.017069 \text{ g}$$

$$2. \text{ Ethanol} \quad \text{น้ำหนักแห้ง} = \frac{0.00385 \times 30}{5.424} = 0.021294 \text{ g}$$

ตารางที่ 1.6x ตารางแสดงพื้นที่ไดกราฟในแต่ละ Peak เมื่อคำนวณต่ออัตราส่วนน้ำหนักใบเปลี่ยนต้น 30 g

1 กรัม (Area/g DW) จาก HPLC Chromatogram ของ Terpenoids

วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB	Total Terpenoids
1. Methanol	223341.8	48241.19	91751.41	391574.4	326408.1	1,081,316.85
2. Ethanol	144775.9	33902.54	46265.12	155446.7	215875.2	596,265.44
3. Isopropanol	26449.15	1226.846	5297.663	22471.05	29976.94	85,421.65
4. Dichloromethane	8272.79	282.8385	221.3054	11723.83	4779.605	25,280.37
5. Ethyl acetate	27866.21	2082.167	5222.232	26264.28	16689.32	78,124.21
6. Acetone	16822.28	344.3594	2635.407	14175.34	10679.08	44,656.46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างการคำนวณ

$$1. \text{ Methanol (BB)} \quad \text{Area/g DW} = \frac{\text{Area}}{\text{Dry weight}} = \frac{3812.15}{0.017069} = 223341.8 \text{ g}$$

* GJ, GC, GA, GB คือ คำนวณแบบเดียวกัน

$$2. \text{ Methanol (BB)} \quad \text{Area/g DW} = \frac{\text{Area}}{\text{Dry weight}} = \frac{3082.894}{0.021294} = 144775.9 \text{ g}$$

** GJ, GC, GA, GB คือ คำนวณแบบเดียวกัน

2x. วิธีการคำนวณปริมาณรวมของ Terpene lactones ต่อน้ำหนักใบแห้ง 1 กรัม (Area/g DW) ของการทดลองตอนที่ 2

ตารางที่ 2.1x แสดงข้อมูลค่าพื้นที่ใต้กราฟของแต่ละ Peak จาก HPLC Chromatogram

วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB
7. น้ำ	60244.0225	2512.407	1599.363	40595.108	33546.307
8. Ethanol 85.4%	5897.3085	741.167	2339.988	4198.8855	2595.967
9. Buffer pH 5	38733.746	1444.725	1095.968	33833.493	26497.7965
10. Buffer pH 6	32976.7535	1601.916	939.377	38381.012	30372.89
11. Buffer pH 7	44351.429	2967.466	1588.166	37920.011	32205.495

ตารางที่ 2.2x แสดงข้อมูลค่าน้ำหนักของสารสกัดทั้งหมดที่สกัดได้

น้ำหนัก สารสกัดทั้งหมด (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
7. น้ำ	0.0945	0.0945	0.0945	0.0945	0.0945
8. Ethanol 85.4%	1.1814	1.1814	1.1814	1.1814	1.1814
9. Buffer pH 5	0.079	0.079	0.079	0.079	0.079
10. Buffer pH 6	0.0836	0.0836	0.0836	0.0836	0.0836
11. Buffer pH 7	0.0745	0.0745	0.0745	0.0745	0.0745

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สามารถใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของกระบวนการผลิต
ไม่ว่าการผลิตใดๆ ก็ตาม จึงขอสงวนสิทธิ์ที่จะนำข้อมูลนี้ไปใช้ในทางค้า

ตารางที่ 2.3x แสดงน้ำหนักสารสกัดใน 50% Ethanol 1 mL (การเตรียมสารเพื่อฉีด HPLC)

น้ำหนักสารสกัดใน 50%Ethanol 1 mL (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
7. น้ำ	0.0945	0.0945	0.0945	0.0945	0.0945
8. Ethanol 85.4%	0.076	0.076	0.076	0.076	0.076
9. Buffer pH 5	0.079	0.079	0.079	0.079	0.079
10. Buffer pH 6	0.0836	0.0836	0.0836	0.0836	0.0836
11. Buffer pH 7	0.0745	0.0745	0.0745	0.0745	0.0745

ตารางที่ 2.4x แสดงปริมาณของสารสกัด Terpene lactones จาก 50 μL

ปริมาณสารสกัด (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
7. น้ำ	0.004725	0.004725	0.004725	0.004725	0.004725
8. Ethanol 85.4%	0.0038	0.0038	0.0038	0.0038	0.0038
9. Buffer pH 5	0.00395	0.00395	0.00395	0.00395	0.00395
10. Buffer pH 6	0.00418	0.00418	0.00418	0.00418	0.00418
11. Buffer pH 7	0.003725	0.003725	0.003725	0.003725	0.003725

ตัวอย่างการคำนวณ

$$1. \text{ Buffer pH 5 } \text{ ปริมาณสารสกัด} = \frac{0.079 \text{ g} \times 50 \text{ } \mu\text{L}}{1 \text{ mL}} \times \frac{1 \text{ mL}}{1000 \text{ } \mu\text{L}} = 0.00395 \text{ g}$$

$$2. \text{ Buffer pH 6 } \text{ ปริมาณสารสกัด} = \frac{0.0836 \text{ g} \times 50 \text{ } \mu\text{L}}{1 \text{ mL}} \times \frac{1 \text{ mL}}{1000 \text{ } \mu\text{L}} = 0.00418 \text{ g}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้วางแผนการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5x แสดงน้ำหนักแห้ง (1 g) ในสารสกัด 50 μL (เทียบกับน้ำหนักผงแปะก๊วยเริ่มต้น 30 g)

น้ำหนักแห้ง (g)	BB	GJ	GC	GA	GB
7. Buffer pH 5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
8. Buffer pH 6	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
9. Buffer pH 7	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
10.Ethanol 85.4%	0.096496	0.096496	0.096496	0.096496	0.096496
11.น้ำ	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5

ตัวอย่างการคำนวณ

$$1. \text{ Buffer pH 5 } \text{ น้ำหนักแห้ง} = \frac{0.00395 \times 30}{0.079} = 1.5 \text{ g}$$

$$2. \text{ Buffer pH 6 } \text{ น้ำหนักแห้ง} = \frac{0.00418 \times 30}{0.0836} = 1.5 \text{ g}$$

ตารางที่ 2.6x ตารางแสดงพื้นที่ไดกราฟในแต่ละ Peak เมื่อคำนวณต่อน้ำหนักใบแปะก๊วยแห้ง 1

กรัม (Area/g DW) จาก HPLC Chromatogram ของ Terpenoids

วิธีการสกัด	BB	GJ	GC	GA	GB	Total Terpenoids
7. น้ำ	40162.6816	1674.9400	1066.2420	27063.4053	22364.2047	92,331.47
8. EtOH 85.4 %	61114.7391	7680.8306	24249.6651	43513.7134	26902.4159	163,461.36
9. Buffer pH 5	25822.4973	963.1500	730.6453	22555.6620	17665.1977	67,737.15
10. Buffer pH 6	21984.5023	1067.9440	626.2513	25587.3413	20248.5933	69,514.63
11. Buffer pH 7	29567.6193	1978.3107	1058.7773	25280.0073	21470.3300	79,355.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างการคำนวณ

$$1. \text{ Buffer pH 5 (BB)} \quad \text{Area/g DW} = \frac{\text{Area}}{\text{Dry weight}} = \frac{38733.746}{1.5} = 25822.4973 \text{ g}$$

$$2. \text{ Buffer pH 6 (BB)} \quad \text{Area / g DW} = \frac{\text{Area}}{\text{Dry weight}} = \frac{32976.7535}{1.5} = 21984.50233 \text{ g}$$

** GJ, GC, GA, GB คือค่าความบริสุทธิ์ (Purity) แบบเดียวกัน

3x. วิธีการคำนวณค่าความบริสุทธิ์ (Purity) ของการทดลองตอนที่ 1

ตารางที่ 3x แสดง %Area ของแต่ละ Peak จากการทดลองตอนที่ 1

% Area	BB	GJ	GC	GA	GB	Total %Area
1. Methanol	2.539	0.5484	1.0431	4.4515	3.7107	12.3
2. Ethanol	2.6874	0.6293	0.8588	2.8855	4.0072	11.1
3. Isopropanol	3.5184	0.1632	0.7047	2.9892	3.9877	11.4
4. Dichloromethane	28.6312	0.9789	0.7659	40.5748	16.5417	87.5
5. Ethyl acetate	10.527	0.7866	1.9728	9.9218	6.3047	29.5
6. Acetone	7.5922	0.1554	1.1894	6.3976	4.8196	20.2

ตัวอย่างการคำนวณ

1. %Area ของ Ethanol

$$\% \text{Area} = 2.6874 + 0.6293 + 0.8588 + 2.8855 + 4.0072 = 11.1\%$$

2. %Area ของ Methanol

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนใหญ่ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งทางผู้ผลิตและห้องทดลองขอสงวนสิทธิ์ไม่รับผิดชอบใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำ
% Area = 2.539 + 0.5484 + 1.0431 + 4.4515 + 3.7107 = 12.3%

* หมายเหตุ %Area เทียบได้เป็นค่าความบริสุทธิ์ (Purity)

4x. วิธีการคำนวณค่าความบริสุทธิ์ (Purity) ของการทดลองตอนที่ 2

ตารางที่ 4x แสดง %Area ของแต่ละ Peak จากการทดลองตอนที่ 2

% Area	BB	GJ	GC	GA	GB	Total %Area
7. น้ำ	28.0456	1.1696	0.7446	18.8984	15.6169	64.5
8. EtOH 85.4 %	5.746	0.7221	2.2799	4.0911	2.5294	15.4
9. Buffer pH 5	28.3998	1.0593	0.8036	24.8069	19.4284	74.5
10. Buffer pH 6	23.9679	1.1643	0.6828	27.8958	22.0754	75.8
11. Buffer pH 7	25.2501	1.6894	0.9042	21.5886	18.3352	67.8

ตัวอย่างการคำนวณ

1. %Area ของ Buffer pH 5

$$\% \text{Area} = 28.3998 + 1.0593 + 0.8036 + 24.8069 + 19.4284 = 74.5\%$$

2. %Area ของ Buffer pH 6

$$\% \text{Area} = 23.9679 + 1.1643 + 0.6828 + 27.8958 + 22.0754 = 75.8\%$$

* หมายเหตุ %Area เที่ยบได้เป็นค่าความบริสุทธิ์ (Purity)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรูปแบบที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

วิธีการคำนวณค่าความมีข้อ (Polarity)

การคำนวณความมีข้อของ Methanol เพื่อเทียบไปเป็น Ethanol

เมื่อความมีข้อของ Methanol = 32.7, Ethanol = 24.6, Water = 80.1

จากสูตร

$$\text{Polarity} = \frac{(\text{Percent1} \times \text{Polarity1}) + (\text{Percent2} \times \text{Polarity2})}{100}$$

$$\text{Polarity MeOH} = \frac{[A \times 24.6] + [(100 - A) \times 80.1]}{100}$$

$$3270 = 24.6A + [8010 - 80.1A]$$

$$80.1A - 24.6A = 8010 - 3270$$

$$55.5A = 4740$$

$$A = \frac{4740}{55.5} = 85.4\%$$

ดังนั้น Methanol จะมีความมีข้อเท่ากับ Ethanol 85.4%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ค้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกรายที่มีการนำไปใช้